

Poština plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 2,90 EUR

leto: XXXXI | januar 2009 | številka: 1

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC, D. D.

Viharnik

3165 / 2009

• Gozdarstvo • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Lesna industrija • Šparovni kotichek

• Praznujejo • Ljudje in dogodki • Kultura in jezik • Prgišče zgodovine • Razvedrilo • Spominjamo se jih

Mihael Kristan – najuspešnejši gozdar Območne enote Slovenj Gradec v letu 2008

Jerneja Čoderl, univ. dipl. inž. gozd.,
 Zavod za gozdove Slovenije,
 Območna enota Slovenj Gradec

Foto: Jerneja Čoderl

16. decembra je v Ljubljani potekala prireditev, na kateri so na pobudo direktorja Zavoda za gozdove Slovenije g. Jošta Jakše prvič podelili priznanja najprizadavnejšim gozdarjem v letu 2008. Izbor sodelavcev je potekal po Območnih enotah Zavoda za gozdove. Kakor je direktor Zavoda za gozdove poudaril v nagovoru, je težko izbirati in izbrati objektivno z upoštevanjem najrazličnejših kriterijev za izbor, vendar je prav, da so najuspešnejši sodelavci za svoja prizadevanja nagrajeni.

V naši Območni enoti ZGS Slovenj Gradec je bil za najprizadavnejšega izbran naš sodelavec iz Krajevne enote Radlje Mihael Kristan. Veseli smo, da je častno priznanje dobil ravno on, in smatramo, da si ga je prislužil z dolgoletnim prizadevnim in uspešnim gozdarjenjem.

Mihael Kristan, Miha ali pa tudi Mihi, je revirni gozdar v KE Radlje. Gospodari z največjim revirjem v KE, ki se razteza na obeh straneh Drave in obsega 2539 ha gozdov. Svoje delo opravlja natančno, je zanesljiv sodelavec v kolektivu in korekten v odnosu do lastnikov v svojem revirju. Zaradi velikosti revirja Orlica je obseg dela, ki ga Mihael Kristan opravi, zelo velik. Letno odbere za posek med 13000–15000 m³ lesa. Delo zmore kljub letom, saj je tik pred zasluženjo upokojitvijo. Lastniki gozdov ga spoštujejo in upoštevajo njegove nasvete, predloge in povabila.

Gozdovi revirja Orlica so dobro negovani. Več let zapored je izvedba gojitvenih del v zasebnih gozdovih v revirju, ki ga vodi Mihael Kristan, izvedena v največjem deležu glede na načrt za gospodarski enoti in v primerjavi z ostalimi revirji KE. Tudi na področju stikov z javnostmi je delovanje Mihaela Kristana zelo opazno. V svojem revirju se ponaša z najvišjo smreko Evrope. Obiskovalci Sgermove smreke si vselej zagotovijo njegovo spremstvo pri ogledu, ko se obrnejo nanj.

Mihael Kristan prejema priznanje od direktorja Zavoda za gozdove Slovenije Jošta Jakše

Aktiven je pri izvajanju terenskega pouka za študente gozdarstva in pri delu z drugimi javnostmi. Večkrat je z zgledno vodenimi arhivskimi podatki sodeloval pri diplomskih in strokovnih nalogah kolegov gozdarjev.

Zakaj Mihaela Kristana spoštujemo in cenimo?

- Ker o gozdu veliko ve (ima izkušnje od gozdnega delavca, delovodje do revirnega gozdarja);
- ker dobro in kvalitetno naredi vse, česar se loti in kar mu je naloženo;
- ker marsikaj naredi na svojo pobudo in mu je mogoče zaupati;
- ker je vselej dobre volje in prijazen v medčloveških odnosih;
- ker je vselej urejen in je urejeno vse v povezavi z njegovim delom in delovnim okoljem.

Miha na gojitvenem objektu

Več let skrbi za prijetne stike med lastniki gozdov in prebivalci v revirju Orlica.

Zaradi vseh kvalitiet, ki jih ima naš sodelavec Miha, že vnaprej vemo, da ga bomo ob upokojitvi po odhodu iz kolektiva zelo pogrešali kot gozdarja in kot človeka z veliko vrednotami.

Miha, iskrene čestitke ob priznanju za tvoje delo!

Obnovljena gozdna učna pot »Dravograd-grad«

Tomaz Bricman, dipl. inž. gozdarstva

Foto: Tomaz Bricman

Skozi naše obsežne gozdove v Sloveniji vodijo številne vijugaste gozdne ceste, vlake in večinoma različne poti, steze. Ponekod obstajajo le še ozke, težko prehodne stezice, katere le redko kdaj prečka kakšna divjad. Če se sprehodimo po teh cestah, oziroma najbolje po označenih poteh, bi lahko po vsakih nekaj korakih opazili naravna bogastva, ki jih gozdovi skrivajo. Veliko rastlinskih in živalskih vrst ter ostalega v gozdovih večkrat nenamerno spregledamo. Domačini gozdov pred svojim pragom ne opazujemo in ne poznamo dovolj. Gozd je velika učilnica, spoznavamo ga lahko že ob sprehodu skozenj. V Sloveniji so zato že dalj časa urejene namenske učne poti, katerih namen je sprehajalca na poti poučiti o krajevno prisotnih rastlinskih in živalskih vrstah v gozdovih, naravnih procesih in o ostalih značilnostih gozdov.

Na teh učnih poteh se pretežno poučuje učence osnovnih šol, s katerimi ZGS sodeluje že dalj časa. Najpogosteje pa srečamo na poteh sprehajalce ob koncih tedna, ki v gozdu uživajo mir, svežino in lepoto pokrajini.

Grad nad Dravogradom – razgledna točka na GUP Dravograd-grad

Pa поблиže spoznajmo gozdno učno pot nad mestom Dravograd. Meseca maja leta 2003 je bila pot uradno odprta. Odziv javnosti je bil odličan, številni domačini jo še danes radi prehodijo. Ustanovitelja gozdne učne poti Dravograd-Grad sta Občina Dravograd in ZGS, KE Dravograd. Gozdna učna pot je dobila ime po svojem gradu, ki še vedno trdno zasidran kraljuje

nad mestom. Potek učne poti so načrtovali delavci ZGS v Dravogradu, prav tako so istega leta izdelali zloženko o poti. Vsa denarna sredstva za opremljenost poti je takrat prispevala občina Dravograd. Pot poteka vse od mestnega jedra–Traberg skozi gozdove navkreber do celka bližnje kmetije pa spet nazaj po drugi strani do gradu. Pot ni dolga in je fizično nezahtevna. Ves čas sprehajalca usmerjajo smerokazi. Na polovici poti lahko posedimo na klopci ter uživamo v pogledu na Črneški zaliv in mesto Dravograd. Vendar je po vseh teh letih les na ograjah in mostu postal krhek. Ograje, most in stopnice žal niso več služile varni hoji po poti. V mesecu decembru 2008 smo s pomočjo občine Dravograd pot popolnoma obnovili. Sedaj se lahko po njej spet brezskrbno sprehodimo.

Občini Dravograd in sodelavcem ZGS se najlepše zahvaljujem za pomoč pri obnovi poti, vse domačine in ostale sprehajalce pa vabim, da uživajo v sprehodih po njej.

Novi most na Gozdni učni poti Dravograd-Grad

Osnove strokovnega poimenovanja rastlin

Vladimir Planinšek

Foto: Vladimir Planinšek

K pisanju tega članka so me pripeljala napačna strokovna (latinska in slovenska) imena in poimenovanja posameznih rastlin na učnih objektih, ki jih obiskujem, ter v člankih v časopisih in celo v posameznih knjigah, ki jih berem. Ti objekti in mediji so namenjeni poučevanju in izpopolnjevanju širše javnosti, torej imajo izobraževalno funkcijo. Zaradi tega je pravilnost pisanja (poimenovanja) rastlin še tem bolj utemeljena in samoumevna.

Poznavanje strokovnega poimenovanja rastlin je temelj sporazumevanja strokovnjakov s področja naravoslovnih znanosti tako v slovenskem kot tudi v mednarodnem prostoru. Tudi ljubitelji rastlin morajo poznati vsaj osnove strokovnega poimenovanja rastlin. Še bolj pa to velja za objekte in medije, namenjene izobraževanju, kajti le tako lahko uspešno komuniciramo s strokovnjaki doma in v tujini. Pravilno napisano strokovno ime rastline omogoči zainteresiranim laičnim javnostim nadaljnje iskanje karakteristik določene rastline v literaturi, namenjeni izobraževanju.

Temelje strokovnega poimenovanja rastlin je postavil švedski naravoslovec Carl Linne v 17. stoletju. To poimenovanje temelji na slovničnih pravilih latinskega jezika in je mednarodno sprejeto ter napisano v Mednarodnem kodeksu botanične nomenklature (ICBN – International Code of Botanical Nomenclature). Ta kodeks vsakih nekaj let posodablja in natančno določajo pravila nomenklature. Poleg latinskih imen vsebujejo botanična imena tudi mnoge elemente grščine. Merila poimenovanja rastlin (tudi živali in mineralov) moramo dosledno upoštevati, kajti če spreminjamo zapis, se najdemo pred novim problemom. Velikokrat že samo spremenjena črka v besedi povsem predrugači pomen le-te. Torej mora biti poimenovanje celostno in pravilno. Zakaj raba latinščine pri poimenovanju rastlin? Pravilno botanično (latinsko) poimenovanje daje rastlini enotno in enkratno ime v katerem koli jeziku po celem svetu. S tem se izognemo poimenovanju vsake rastline po svojem imenu v vsaki pokrajini ali državi posebej. Imena vseh rastlin na našem planetu so

obvezno sestavljena najmanj iz dveh delov, in sicer iz samostalnika, ki predstavlja ime rodu (genus) in iz pridevnika, imenujemo ga epitet (epiteton), ki označuje vrsto (species). Šele kombinacija obeh nam pove vrsto rastline. Oba dela vrstnega imena sta za predstavitev rastline izrednega pomena, kajti oba skupaj povesta nekaj o njej. Na primer samostalnik *Salvia* je genus, po slovensko rod kadulj, epitet *glutinosa* pomeni, da gre za lepljivo kaduljo, epitet *officinalis* pa, da gre za žajbelj. Vsa latinska imena rastlin se praviloma pišejo z malimi tiskanimi črkami v poševni pisavi (*kursivi*). Rodovno ime (genus) pišemo z veliko začetnico, vrstno (species) in podvrstno (subspecies) ime pa vedno z malo začetnico kot na primer *Linum alpinum julicum* (juljski lan). Sortna imena se pišejo v pokončni pisavi v enojnih narekovajih, kot na primer *Picea abies* 'Reflexa' (povešava navadna smreka). Latinska imena, ki jih nosijo rastline, nam marsikaj povedo o rastlini; predvsem njeno vrstno ime (species): imena pomembnih raziskovalcev, znanstvenikov, odkriteljev-najditeljev, izvor in domovino rastlin, nahajališče in rastišče, videz rastlin, lastnosti, njene oblike cvetov, listov, trnov, dlačic itd.

Slovenija spada po bogastvu rastlinstva v sam svetovni vrh. Skladno s tem Slovenci spadamo tudi v sam vrh rastlinskega slovstva. Že od vsega začetka latinskega poimenovanja rastlin se trudimo ta imena posloveniti. Isto kot pravilno latinsko poimenovanje mora biti pravilno tudi slovensko poimenovanje. Običajno je ohranjeno dvojno poimenovanje iz prevoda latinščine. To posebej velja za objekte, ki imajo izobraževalno funkcijo. **Praviloma na in v njih ter v medijih pravilno in s polnim imenom pišemo latinsko in slovensko ime posamezne rastline.** Nepravilnost vnaša le dodatno zmedo pri laičnih javnostih.

Primer nepopolnega označevanja drevesne vrste. Pravilno je ČRNA JELŠA (*Alnus glutinosa*)

Pa pogledjmo nekaj primerov nepravilnega latinskega ali slovenskega poimenovanja in pisanja vrst rastlin:
ROBINJA (ROBINIA PSEUDICACIA)

V tem primeru je napačno pisano slovensko in latinsko ime. Slovensko je pravilno robinija torej z dvema črkama i. Lahko napišemo tudi neprava akacija. Latinsko pa je pravilno **Robinia pseudoacacia**, torej pisano z malimi črkami v poševni pisavi. Nepravilno je tudi pseudoacacija, ki ne pomeni nič. Pravilno je torej vrstno ime (species) *pseudoacacia*, kar pomeni lažna ali neprava akacija, torej je za črko d napisana črka o in ne i.

Nepravilno napisano slovensko in latinsko ime (piše se z malimi črkami). Pravilno je: ROBINIJA (*Robinia pseudoacacia*)

NAVADNI GABER (*Carpinus betulus*)
Latinsko ime se piše z malimi črkami v poševni pisavi. Nepravilno (nepopolno) je napisano slovensko ime. Pravilno je **navadni beli gaber**. Zakaj beli? Navadni gaber v nekaterih predelih Slovenije pravijo tudi črnemu gabru *Ostrya carpinifolia*. Oba gabra sta sicer iz iste družine (familia) brezovk (*Betulaceae*), vendar iz različnih rodov (genus).

Nepravilna pisava in nepopolno slovensko ime. Pravilno je: NAVADNI BELI GABER (*Carpinus betulus*)

AKACIJA

Nepravilno je slovensko poimenovanje drevesne vrste, ki ji ime pripada. V tem primeru gre za robinijo ali nepravo akacijo. Naziv akacija imajo grmi ali manjša drevesa iz rodu *Acacia*, ki pa je tipična rastlina toplih pasov posameznih zemeljskih celin. Kar je osnovno na učnem objektu, pa so tukaj manjkajoča latinska imena posameznih vrst rastlin. Pravilno napisano bi torej bilo: **Robinija (*Robinia pseudoacacia*)**.

Napačno slovensko ime in nepopolno poimenovanje. Pravilno je: ROBINIJA (*Robinia pseudoacacia*)

V kolikor pogledamo v tiskane in elektronske medije, v oči bodejo predvsem napačna poimenovanja raznih rastlin. Bolje da ne omenim raznih katalogov (Bakker, Merkur itd.), ki jih dobimo na dom v poštne nabiralnike. Ne glede na to, da gre zgolj za tržni pristop do potencialnih kupcev, morajo biti imena pravilna in seveda pravilno napisana. Tudi v vašem (našem) glasilu sem zasledil nekaj člankov z nepopolnimi ali nepravilnimi imeni. Naj omenim članek iz novembrske izdaje Viharnika z naslovom Lusnec gozdni parazit avtorja Mirka Krevha. Latinska imena se naj bi pisala s polnim imenom, torej tudi z vrstnim (species), in seveda v poševni pisavi.

Lusnec je *Lathraea squamaria*, pri katerem imenu izhaja vrstno ime (species) iz imena *squamatus*, kar pomeni luska, ki je značilna za njen podzemni del. Za pojalnik lahko napišemo latinsko *Orobancha sp.* V tem primeru sp. pomeni species, ker ne moremo določiti točne vrste. Zanj je značilno, da so posamezne vrste strogo specializirane za zajedanje

samo določenih vrst (species) določenih rodov (genus) ali družin (familia) rastlin. Ker so si pojalniki med seboj podobni, moramo videti oziroma vedeti, kateri rastlini koreninski sistem pripada. Predenica spada v družino predeničevk (*Cuscutaceae*), za katere je značilno, da so vse ovijalke. V opisanem primeru gre verjetno za vrsto drobnocvetna predenica (*Cuscuta epithimum*), saj vse ostale vrste uspevajo v mediteranskem ali submediteranskem pasu ali pa so zaradi prezgodnjih košenj (silaža) travnikov iztrebljene (npr. lan). Tudi za rastline iz rodu *Cuscuta* je značilno, da so strogo specializirane na določeno vrsto.

Viri:

- A. Martinčič idr.: Mala flora Slovenije, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana 1999.
- Plant Names Explained, Botanical Terms and their Meanings, Advanced Marketing (UK) Ltd. Winchester 2005.
- Robert Brus: Drevesne vrste na Slovenskem, Založba Mladinska knjiga, d. d., Ljubljana 2004.

Ocenjevanje in ovrednotenje dreves

Vladimir Planinšek

K pisanju tega sestavka me je vzpodbudil članek v decembrski številki vrtnarske revije The Garden, ki jo izdaja kraljevo hortikulturno društvo iz Londona. Članek z naslovom Ovrednotenje dreves me je spodbudil k nadaljnjemu iskanju širše obrazložitve.

Chris Neilan, arborikulturist in uslužbenec pri Svetu Eppingovega gozdnega okrožja je razvil merila ocenjevanja vrednosti dreves v javnih nasadih, ki služijo kot podlaga za ocenitev javnega premoženja v kraju ali občini. Ta sistem sedaj uporabljajo vse lokalne oblasti po celotni Veliki Britaniji. Sistem temelji na ocenitvi in ovrednotenju vloge posamezne funkcije drevesa, ki jo ima na javnem prostoru. Vsa cenitev je prilagojena času, skozi katerega je posamezno drevo raslo, in seveda prostoru ter njegovemu zdravstvenemu stanju. Tako popisana morajo biti vsa drevesa na javnih mestih. Narejena mora biti nekakšna inventura vse drevnine.

Drevesa v krajevnih okoljih je težko ovrednotiti, saj imajo bistveno več funkcij,

kot jih imajo drevesa, ki rastejo na odprtem terenu ali pa v gozdu. Bolj v urbanem prostoru raste drevo, večjo vrednost ima. Za primer naj navedem, da je drevo, ki raste v urbanem okolju in meri v premeru okoli 15 cm na 1 m višine, merjeno od tal, vredno najmanj 10.000 (deset tisoč) funtov ali bolje cca 11.500. Najdražje drevo v Londonu, ki raste v Mayfairu, je platana, posajena leta 1794. Izračunano po Neilanovih merilih je ovrednotena na 750.000.

Ovrednotenje drevesa poveča težnjo po njihovi ohranitvi v urbanih okoljih. Istočasno pa pomaga pri ocenjevanju morebitnih poškodb pri vandalizmi in pri gradbenih posegih v nadzemnem in podzemnem delu drevesa. Poseben pomen ima ovrednotenje dreves pri gradbenih posegih in poškodbi dreves, kot podlaga za plačevanje odškodnin. Ocenjevanje poškodovanosti dreves in s tem tudi vrednosti oziroma višino odškodnin vodijo krajevne oblasti skupaj z arborikulturisti in gozdarskimi strokovnjaki. V kolikor morajo zaradi poškodovanosti ali bolezni odstraniti drevo, morajo odstraniti tudi koreninski sistem, razširiti jamo in jo zasuti z rodovitno zemljo. Na to mesto morajo zasaditi novo drevo iste vrste in sorte. Mesto, kjer je drevo odstranjeno, ne sme ostati prazno. Vse stroške nosi tisti, ki je drevo poškodoval. V primeru bolezni drevesa pa stroške nosi lokalna skupnost, razen ko je bolezen posledica poškodbe. Višina ocenjene odškodnine je odvisna od

lokacije, kjer drevo raste, njenega zdravstvenega stanja, njenega življenjskega pričakovanja in na koncu njenih funkcij v okolju, kjer raste. Ne zanemarjajo pa tudi njene privlačnostne vrednosti; več ljudi drevo vidi, višja je njegova vrednost. Posebne drevesne vrste so posebej zaščitene in imajo zato bistveno višjo vrednost.

Poseganje v drevnino (grmovnice in drevesa) na javnih površinah je nepooblaščenim osebam prepovedano. V drevesa (obrezovanje in odstranjevanje) lahko posegajo le pooblaščen osebe, ki se morajo izkazati z znanjem o poznavanju drevnine in o obrezovanju. Kazni za nepooblaščen in neusposobljene osebe so izjemno visoke. Poleg tega pa morajo poravnati še vso ocenjeno škodo. Za nadzor skrbi vladna gozdna inšpekcija (Government Forestry Policy).

Glede na ljubiteljstvo in neprofesionalni odnos pri načrtovanju in vzdrževanju drevnine v javnih nasadih na področju celotne Slovenije, bi bilo smiselno posnemanje britanskih strokovnjakov.

Transport lesa po vodi nekoč

Mušniki in kluže v koroških gozdovih kot zavora transporta po vodi

Dr. Franc Pečnik

V času fevdov so bili mušniki in kluže višek tehnološkega napredka za transport lesa po vodi. Slovenci so bili dokaj dobro seznanjeni s tem načinom transporta na območju Idrijskega po reki Idrijci v topilnico živega srebra. Take naprave so imeli tudi v naših koroških gozdovih za spravilo posekanega lesa iz gozda. Poznali so dve tehnologiji: mušnike in kluže.

Na ta čas spominjajo tudi nekatera lokalna imena, kot je Mušenik pri Črni na Koroškem in Kluže na območju sedanje bencinske črpalke v Dravogradu. Med obema tehnologijama plavljenja lesa je razlika v količini vode v strugi. V obilnejših nižinskih vodotokih (Bistra, Meža, Mislinja, Bistrica) je za plavljenje lesa do uporabnika bilo potrebno le nekaj delavcev s cepini in špici s »hakli«, ki so zaustavljeno oblovinno zopet spravili v tok vode. Na mestu uporabnika so prečno v strugo zabili lesene pilote, ki so kot sito zadržali naplavljen les. V bolj strmih legah so vodotoke izrabili za izgradnjo kluž. Ti vodotoki so bili vodno skromni, zato so na njih zgradili vodno zaporo kluže (cloos). Ta naprava je imela dve vodni pregradi: zgornjo za zajezitev vode in spodnjo zbirno z grabljami. Plavljenje lesa je potekalo tako, da se je lina v zgornji akumulacijski pregradi odprla, ko je bilo dovolj lesa ob strugi potoka in tako je les odplaval do spodnje pregrade z grabljami. To je bila zbirna postaja za uporabnike. Tam, kjer ni bilo vode, so zgradili drče (kmetija Podričnik na Pernicah). Tak način spravila lesa je bil poznan v času fevdalizma. Premožnejši so posamezna območja vzeli v zakup od oblasti (sedanja koncesija). Tako so bili na območju Koroške grofje Sabati, Kienbergi, Tuhni, Šenštajni, Feldštajni, itd. (glej evropska koncesijska ozemlja).

Na območju Dravograda imamo mušnik in kluže. Mušnik je bil postavljen na ožini Meže in je služil kot akumulacija lesa za žago Mispek-Veržun, kluže pa so bile na

Mušnik, žaga na Meži, Dravograd

Kluže, Košenjak-Dravograd

Ojstriškem potoku. Akumulacijska pregrada z lino je bila pri Treh križih, pregrada z grabljami pa nasproti sedanjega zdravstvenega doma. Od tod je vodil kanal na sortirnico (bencinska črpalka), kjer so sortirali les za žago in tesanje.

Z ukinitvijo golosekov in izgradnjo cest je bilo obdobje plavarjenja in splavarjenja s pomočjo vode končano.

Informativni gozdarski storži v decembru

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozdarstva, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Foto: Gorazd Mlinšek

Za nami je prvi zimski mesec, kateri pa je bil bolj zimski v višjih predelih. V prvi polovici meseca je prevladovalo bolj mokro vreme. V dolini se je pojavljal dež v obliki nalivov. Po Sloveniji so obilne deževne padavine med 10. in 15. decembrom napojile zemljo, tako da so se pričeli sprožati zemeljski usadi in plazovi. Največ težav so imeli v zahodnem delu Slovenije, predvsem pa na Primorskem. Dvignila se je tudi gladina morja in poplavila obalni del Pirana. Na Koroškem z vodo nismo imeli večjih težav. Zemeljski usadi so zasuli posamezne gozdne ceste, v Slovenj Gradcu je bila ogrožena tudi stanovanjska hiša. V višjih predelih nad 1000 m nadmorske višine je zapadlo veliko snega. Na Uršlji gori so izmerili čez 1 m snega, sneženo praviljčno je bilo tudi na Grohatu in na Raduhi (do 1,5 m), na Kaninu (slovensko najvišje smučišče) pa je bila 14. decembra snežna odeja debela do 5 m. Z debelino snežne odeje so bili zadovoljni tudi na pohorskih smučiščih. V nižini smo imeli pravi zimski dan s sneženjem 18. decembra 2008, ko je v dopoldanskih urah dež prešel v sneg. Snežna nevihta je bila še 22. decembra v popoldanskih urah, ves da je rahlo naletaval sneg 27. decembra. Lepša je bila druga polovica decembra, ko je naše kraje zajel hladen zrak. Najnižje decembrske dnevne temperature so bile okoli +4 °C do 11 °C (29. 12. 2008), najvišje dnevne pa okoli +6 °C. V obdobju hladnega vala v drugi polovici decembra se je zrak čez dan »segrel« od 0 °C do -5 °C (31. 12.). Ohladitve so bili veseli tudi na nižinskih smučiščih, saj so lahko brez težav zasneževali travnata smučarska pobočja.

V decembru je bilo pestro v koroških gozdovih, pa tudi v pisarnah koroških gozdarjev. Po kontrolnih pregledih izvedenih gojitvenih in varstvenih del in sečenj, so sledili obračuni in priprave podatkov za letno poročilo in program dela za naslednje leto.

December bolj praznično obarvan mesec. V začetku decembra v Zavodu za gozdove podelijo priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozdov izbranim v tekočem letu. Tako se je zbralo 14 najbolj skrbnih

območnih lastnikov gozdov v Zg. Brniku na slavnostni podelitvi priznanj. O tem slavnostnem dogodku smo vas seznanili v prejšnji številki Viharnika.

Javni gozdarski službi je bil že deloma dodeljen naravovarstveni nadzor v gozdnem prostoru. Od 9. do 11. decembra je potekalo v Ljubljani usposabljanje o vodenju in odločanju v prekrškovnem postopku. Iz OE Slovenj Gradec sta se tega izobraževanja udeležila Vlado Petrič (vodja KE Dravograd) in Zdenka Jamnik (načrtovalka v KE Radlje).

Slovenski gozdni prostor in planinski svet nad zgornjo gozdno mejo je iz leta v leto vse bolj obremenjen s številnimi motečimi vplivi kot so vožnja z motorji in motornimi sanmi. Kaj vse je motečega v slovenskih gozdovih, so izvedeli 12. decembra udeleženci okrogle mize z naslovom »Neurejen motorni promet v naravnem okolju«, katero je organizirala Turistična zveza Slovenije v Ljubljani. Udeleženci iz najrazličnejših inštitucij so opozorili na težave pri izvajanju kontrole in kaznovanju prekrškov v naravnem okolju, katerega izvajata gozdarska inšpekcija in policija. Neučinkovitost kontrole in kaznovanja je bila do sedaj predvsem v nizkih vrednostih za kazen.

Pogled na Kozarnico

Skozi zasneženo gozdno pokrajino

V Zavodu za gozdove Slovenije (ZGS) niso pozabili tudi na najbolj skrbne delavce na posameznih območnih enotah. V prostorih Centralne enote ZGS v Ljubljani so podelili 16. decembra priznanja najbolj skrbnim delavcem v letu 2008. Med njimi je bil tudi revirni gozdar Miha Kristan, katerega smo izbrali za najbolj prizadevnega in skrbnega delavca v OE Slovenj Gradec. Mihi Kristanu še enkrat čestitamo!

Človekovi nekontrolirani vplivi v naravnem okolju se odražajo tudi v nenadnih vremenskih spremembah. V naših gozdovih se pojavljajo najrazličnejše bolezni in škodljivi organizmi. Med njimi je mnogo nam neznanih gliv. Gozdarjem bo v veliko pomoč knjiga z naslovom »Gozdna fitopatologija«.

Avtor zanimivega izobraževalnega pripomočka dr. prof. Jože Maček je predstavil svojo knjigo v dvorani Gozdarskega inštituta Slovenije širši javnosti 22. decembra.

Morda je decembrskih gozdarskih storžev manj kot v prejšnjih mesecih. So pa bili med njimi tudi okrasni, ki so krasili našo okrasno drevo med božičnimi in novoletnimi prazniki. Okrašeni so bili z željami - srečno, zdravo, uspešno, nebirokratsko, sodelujoče, čim manj stresno novo leto. Upam, da so se storži odprli in da so semena želja priletela tudi med vas in da bodo pravočasno vzknila!

Sindrom obolenja zgornjih dihal pri mačkah

Martina Sušec, dr. vet. med.,
VP Slovenj Gradec

V zadnjih mesecih smo imeli na Veterinarski postaji Slovenj Gradec porast primerov omenjene bolezni, zato vam jo bom na kratko predstavila in znova poudarila pomembnost vakcinacije živali.

Gre za kompleksno bolezen, skupek več povzročiteljev (mačji herpes virus-FHV, mačji calici - virus-FCV, Clamidia psittaci, reovirus, Micoplasma spp., Bordetella bronchiseptica in drugi sekundarni povzročitelji). Bolezni so podvržene necepljene živali (mlade mačke štiti pasivna imunost materinega mleka/kolostruma), mladiči, sočasno okuženi z mačjim aidsom oziroma mačjo levkozo,

starejše živali, katerim pade splošna odpornost. Na razvoj bolezni vplivajo še drugi dejavniki, kot so nezadostna prehrana živali, intenziteta (jakost) virusa, neugodno okolje, stresne situacije, prisotnost zunanjih in notranjih parazitov in ostali.

Bolezen se pojavlja v dveh oblikah, v akutni in kronični, razvije pa se v dveh do šestih dneh. Za akutno obliko so značilni povišana temperatura, kihanje, neješčnost, izcedek iz nosu in oči,

zlepljene veke in nosnice, slinjenje ... Breje živali lahko tudi abortirajo, če pa se mladiči skotijo, kažejo znake sistemske okužbe, neprestano jočejo, ne sesajo in posledično poginejo. Pri kronični obliki postane izcedek gnojen, pojavijo se razjede po ustni votlini, predvsem po jeziku in trdemu nebu, ki se lahko razširijo tudi na tačke in živali posledično šepajo. Razjede se pojavijo tudi na roženici. Vnetni proces se razširi na spodnje dihalne poti, pojavi se kašelj. Če živali ne poginejo za akutno obliko, pride do samozdravitve v petih do sedmih dneh. Sami jim lahko po potrebi očistimo oči in nos, zagotovimo okusno hrano (če so razjede v ustih, naj bo mehka), vitamine, poskrbimo, da preprečimo vse dodatne dejavnike, ki pripomorejo k razvoju bolezni. Veterinar pa bo predpisal tudi ustrezno antibiotično zaščito. Seveda pa je zelo pomembno, da so živali ustrezno vakcinirane (cepljene). Vakcinacija ne prepreči ali izključi možnosti okužbe, temveč omili potek bolezni.

Zima je prišla

Janez Bauer

Sneg je pobelil hribe in doline, nato se je razjasnilo in pritisnil je tisti pravi mraz. Škrip, škrip je delalo pod nogami, ko sem se napotil proti čebelnjaku. Pozimi v čebelnjaku nimamo pravega dela. Okrog novega leta je zadnji čas, da čebeljo družino zapazimo. V zadnjo stran panja namestimo izolacijski material, ki bo varoval čebele pred vlago in preprihom. Najbolje se obnese penasta guma, dober je pa tudi časopis. Par plasti časopisa položimo na matično rešetko in čez zadnjo stranico panja. Časopisni papir je dober toplotni izolator, popije pa tudi vso odvečno vlago, ki jo proizvajajo čebele. Zaradi tega moramo časopisni papir vsake toliko časa zamenjati. Moker časopisni papir škodi čebelarjem, je leglo plesni in bolezni. Veliko bolje se obnese penasta

guma, saj prepušča vlago, pa tudi zelo dobro tesni. Pri tem pa moramo zadnja vratca panjev pustiti odprta, da lahko vlaga izstopa iz panja.

Čebel ne zebe. Pozimi, ko temperatura pade pod ničlo, se stisnejo v gručo v obliki krogle in mirujejo. Matica je že v pozni jeseni prenehala z zaleganjem, zalega se je izvalila in čebele nimajo pravega dela. Zato obmirujejo, otrpnejo združene v gručo v obliki krogle. Temperatura v notranjosti gručice je le kako stopinjo višja od temperature v panju, čebele takrat porabijo tudi minimalno količino hrane. Vse to pa se spremeni proti koncu meseca. Z daljšanjem dneva matica nagonsko začuti, da se je pričelo novo leto. Takrat vzpodbudi čebele, da očistijo nekaj celic in vanje zaleže prve čebelje ličinke. Iz njih se bodo čez 21 dni razvile prve letošnje čebele. Takrat čebele v središču gnezda dvignejo temperaturo na 31 stopinj in poraba hrane se silovito poveča. Čebele dvignejo temperaturo z dregetanjem, in to samo nad zaleženimi celicami, za hranjenje pa porabijo zimsko zalogo medu v najbližjih celicah. Še bolje je, da je to dobro predelan sladkor, ki se ne strdi. V tak panj vsekakor ne sodi kristaliziran med. Da ga čebele raztopijo, porabijo veliko vode, ki pa je v hudi zimi, ko so temperature pod ničlo, ne najdejo. Zato ostanejo lačne in marsikdaj se je zgodilo, da so pomrle od lakote ob polnem satju trdega medu. Prav tako je zelo važno, da damo čebelarjem dovolj hrane, ki jo skladiščijo tik ob gnezdu. Tam jo tudi najprej porabijo za dvigovanje temperature in hranjenje prve zalege. Do hrane v oddaljenem koncu panja ne morejo, saj je toplo samo v sredini zimske gručice, okrog je pa zimski hlad. Zaradi tega so čebele lačne, se kasneje razvijajo in

spomladi dobimo oslabilo čebeljo družino, dovzetno za bolezni, ki nam ne bo prinesla veliko medu. Tukaj se sedaj vidi, kako smo za čebele poskrbeli že v avgustu preteklo leto in ni zastoj tisto pravilo, ki pravi, da se čebelarjevo leto prične že avgusta.

Proti koncu meseca ob kakšni odjugi pa bodo naše čebelice že pogledale na plano in se spreletele okoli čebelnjaka. Očistimo tla pred čebelnjakom odvečnega snega in jih posujemo z listjem ali s senenim drobirjem. Nanj bodo čebelice sedale in si želodčke napolnile s prvimi letošnjimi kapljicami vode.

Varčevanje za pokojnino

Bernarda Dretnik, samostojna premoženjska svetovalka

Zakaj je pametno, koristno in potrebno še bolj intenzivno razmišljati o svoji finančni situaciji danes in v prihodnosti?

Stvari se spreminjajo in zelo pomembno je, da se nanje prilagajamo. Če je v preteklosti država poskrbela za posameznika, ugotavljamo da je danes povsem drugače. Ker ima vsak izmed nas želje, sanje in cilje, vemo, da lahko do njih pridemo le z vztrajnim delom, varčevanjem in iznajdljivostjo. Pa vendar včasih uporabljamo različne ugovore za varčevanje, saj se nam nemalokrat zdi, da smo se danes za nekaj prikrajšali, če varčujemo. Zato pravimo: »Bolje je biti zdrav, kot pa bogat.«

Kdaj pa si lažje zdrav - kadar imaš denar ali kadar ga nimaš? Danes nas namreč zdravje veliko stane, saj je glavnina zdravstvenih pripomočkov samoplačniških.

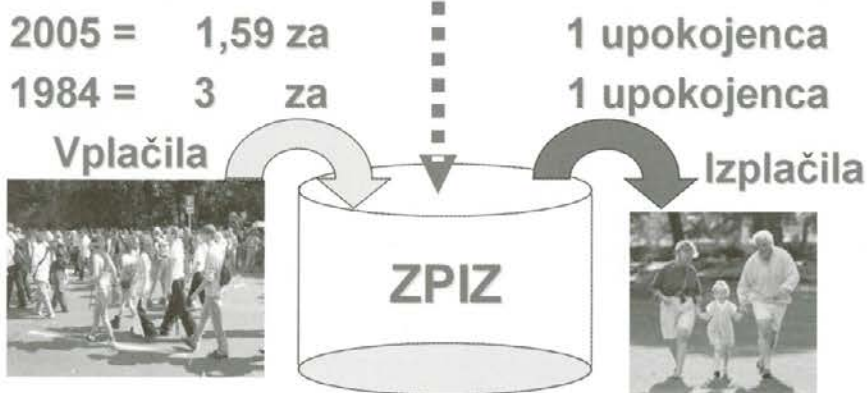
Tokrat bi se dotaknila pokojninske reforme, za katero vemo, da se nenehno spreminja. S 1.1. leta 2000 je bil začetek nove pokojninske reforme. Njeni cilji so bili zapisani:

- razbremeniti državni proračun
- **prenesti skrb na posameznika**
- prehod iz vzajemnega sistema na kapitalski

Veliko člankov se nanaša na to tematiko, pa vendar ugotavljamo, da le redki posamezniki poskrbijo za tovrstno varčevanje. Na tem področju lahko v prihodnosti pričakujemo še velike spremembe, vse pa največkrat poslabšujejo trenutno stanje. Največji problem pri nas je demografske narave, saj je vedno manj tistih, ki vplačujejo v pokojninski steber, in vse več tistih, ki ga koristijo. Tako so leta 1984 bili 3 zaposleni na enega upokojenca, pred tremi leti pa 1,59 zaposlenega na enega upokojenca.

Pokojninski vzajemni sistem

Razlika se doplača iz
državnega proračuna

Kaj lahko iz tega sklepamo?

Mednarodni denarni sklad in Evropska komisija pozivata Slovenijo, naj se intenzivneje loteva pokojninske reforme, saj sicer dolgoročno ne bo mogla pokrivati izdatkov javnih financ. Bivši finančni minister Bajuk je omenil tudi možnost, da bi že upokojeni ljudje lahko začeli delati. Kdor ne bo poskrbel za zadostno višino pokojnine, bo odvisen od pomoči otrok, dodatnega dela, državne pomoči, razprodaje osebnega premoženja, loto zadetkov ali drugih čudežev.

Neupoštevanje zadostne višine pokojninske vrzeli je velik problem. Pred letom 2000 se je izračunavala pokojninska vrzel tako, da so zajeli povprečno plačo najboljših deset let, pokojnina je bila 85 % povprečja. Po letu 2000 se je to bistveno spremenilo in povprečna plača se zaračunava zaporednih osemnajst let, pokojnina je 72,5 % povprečja. To je bistveno povečalo vrzel, ki jo mora napolniti posameznik.

Najnižja pokojnina v letu 2008 je znašala neto 360,14 eur, najvišja pa neto 1.561,55 eur.

(Vir: ZPIZ)

Kdor bo redno in pravilno varčeval, bo imel ob upokojitvi dovolj osebnega premoženja.

Priporočamo štiri zlata pravila pri vlaganju:

- vlagaj dolgoročno
- vlagaj enako vsoto denarja
- vlagaj na enako časovno obdobje
- vlagaj razpršeno

Poleg teh pravil pa je zelo pomembno, da ima vsak posameznik svojega premoženjskega svetovalca, ki mu bo lahko na osnovi analize izdelal osebni finančni načrt, seveda na podlagi analize, upoštevajoč tekoče potrebe, prednosti, finančne zmožnosti, želje in cilje.

Delovna doba

Premoženje lahko ustvarjamo samo z denarjem, ki ga nismo porabili.

Trezka in Jože Ramšak – 50 let skupnega življenja

Oktober sta v krogu svojih najbližjih praznovala 50 let skupnega življenja Trezka in Jože Ramšak z Ludranskega vrha pri Črni na Koroškem.

Ob vijugasti makadamski cesti, ki pelje od Prhanije ob potoku mimo Stavbe in Grabnarja naprej proti Kramarci, lahko vidite njun dom. Skromna, z lesom obita hiška je obdana s sadnim drevjem. Z eno stranjo se je naslonila ob breg, z drugo pa na vrt, poln cvetja in zelenjave. Kot hiška iz pravljice je.

Trezka in Jože pristrčno in s toplim nasmehom na ustih sprejmeta vsakogar, ki z dobrnimi nameni prihaja k njima na

obisk. Jože nalije kozarček črničevca, Trezka pa postavi na mizo krožnik domače skute in želodca ter hlebec dišečega rženega kruha.

In steče pogovor o časih pred davnimi leti, ko sta naravi dobesedno iztrgala košček jase, kjer sta si v potu obraza zgradila svoj dom in ustvarila pogoje za življenje ter vzgojila dva otroka. Sedaj sta v

hiški večji del sama, pa vendar jima ni nikoli dolgčas. Trezka ima polne roke dela z gospodinjskimi deli in hlevom, Jože pa v topli kleti pridno plete koše in izdeluje grablje. Za dom in za druge. Kar naprej »trucajo«, pravi. Kako tudi ne bi, saj tako dobrih košev in grabelj ne dobiš nikjer na svetu.

Ko pride nedelja, se veselita obiskov.

Takrat pridejo domači in napolnijo dom s toplino domače besede, pravnuk Jaka pa z veselim čebljanjem.

Trezka in Jože, kadarkoli odhajamo in nam mahata z domačega praga, smo srečni, da nam je dano deliti toplino in dobroto z vama, srečni smo, da še obstajajo takšni domovi in takšni ljudje.

Želimo vama, da bi zdrava in srečna še dolgo dolgo hodila po skupni življenjski poti!

Vajini sorodniki in prijatelji

Srečanje Hovnikove rodbine s Sel

Jožefa Hovnik

Lansko leto junija smo Hovnikovi s Sel organizirali srečanje vseh članov rodbine. Bilo je pristrčno in zanimivo spoznati tudi sorodnike, ki se med sabo redko srečamo in vidimo. Lepo doživetje nas je navdalo z željo, da srečanje prav gotovo ponovimo še kdaj.

Antona Hovnika, rojenega 1896, in njegovo ženo Marijo, rojeno Močnik, leta 1904 v Trbonjah, obdajajo potomci: Tone z ženo Pepco, Micka z možem Ignacem, Ivica z možem Pavlom, Hedvika z možem Bogomirjem, Francka z možem Lojzetom, Cirila z možem Stankom, Vinko z ženo Lenko, Marjan z ženo Marjano in Stanko z ženo Majdo.

Na žalost so že pokojni: Micka in mož Ignac, Cirila in njen mož Stanko, Bogomir, Pavel in Tone.

Krpačevi dnevi

Dnevi šmarške kulture

Mira Strmčnik

Že desetič po vrsti se vsako leto v mesecu decembru srečujemo na dnevih šmarške kulture, ki smo jih poimenovali Krpačevi dnevi. V Kulturnem društvu v Šmartnem smo zelo veseli, da nam uspeva ohranjati spomin na Ivana Krpača, saj si njegovo plemenito delo to tudi zasluži.

V okviru teh dnevov smo planirali štiri prireditve. Izvajalci prve prireditve »Iz malega raste veliko« so bili pretežno mladi, kar je za ohranjanje kulturnega delovanja zelo pomembno. Tega se je zavedal tudi Ivan Krpač, saj je v kulturno življenje Šmartna vključeval tudi otroke in mladino.

Gosta prireditve sta bila Adi Smolar in Joseph Rakotorahalahy z Madagaskarja, ki je ob koncu svojega nastopa s pomočjo obiskovalcev na odru ustvaril pravi orkester. Moderatorja prireditve sta bila Sonja Simetinger in Adi Smolar. S pozdravnim nagovorom predsednice KD Mire Strmčnik, se je prireditev pričela. Med prireditvijo je predsednica KD čestitala Adiju Smolarju, dobitniku prestižne Ježkove nagrade za leto 2008. Dejala je, da so v društvu počaščeni in ponosni, da je pred šestimi leti postal njihov član, ki sodeluje tako s svojimi nastopi kot z inovativnimi idejami. Obiskovalci so dodobra napolnili dvorano in s svojo prisotnostjo nagradili mlade za njihov trud.

Druga prireditev je bila namenjena folklornemu večeru z naslovom »Od vasovanja do zlate ohceti«. Tematsko naravnana prireditev je napolnila dvorano, ki so jo zabavale folklorne skupine Dravca iz Dravograda, Rej iz Šmartna pri Slovenj Gradcu, Prežihovci z Raven na Koroškem in Pastirji iz Podgorja. Franjo Murko, predsednik Zveze kulturnih društev Slovenj Gradec, je v pozdravnem nagovoru pohvalil delavce v kulturnih društvih in dejal, da so motor kulturnega delovanja v dolini, njihov prispevek pa je neprecenljiv. Pri tem se je še prav posebej zahvalil predsednici šmarškega društva Miri Strmčnik, ki jo je po marljivosti primerjal z delovno mravljico. Zbranim so zapela še popularna Postavkova dekleta. Večer je povezovala humoristka Marica

Joseph Rakotorahalahy je s šmarškimi otroki z instrumenti, ki jih je prinesel s seboj z Madagaskarja, sestavil band

Rejevci kot vasovalci

Prežihovci z »zlato ohceto«

Umek, ki je z zbadljivkami in šalami večkrat dodobra nasmejala aktivno publiko.

Tretja prireditev je bila gledališko obarvana. Na pobudo predsednice Kulturnega društva Šmartna so uspeli oživiti gledališko dejavnost. V nedeljo, 14. decembra, so igralci premierno predstavili komedijo »Zaigrala bom smrt« avtorice Hermine Kranjc. V igri

so nastopali: Hermina Kranjc, Ivica Hace, Stanka Poročnik, Milena Barl, Igor Pečolar, Ivan Sterkuš, Albin Uršej in Anže Korotančnik.

Osrednja prireditev ob 10. obletnici Krpačevih dnevov bo ob slovenskem kulturnem prazniku v mesecu februarju 2009.

Zaigrala bom smrt

Trikraljevski koncert na Treski v Mežici

Milena J. Cigler

Dne 3. januarja 2009 so v okviru božično-novoletnega praznovanja člani Literarnega gledališča Treska v Mežici organizirali koncert božičnih, novoletnih in trikraljevskih pesmi.

Koncert sta izvajala Mešani pevski zbor Rožmarin pod vodstvom g. Irene Glasenčnik in mladinski pevski zbor Brančur pod vodstvom g. Lilijane Rojko in citrarke Eve Smolak.

Pevski zbor Rožmarin je zapel veliko manj znanih božičnih in trikraljevskih pesmi, od katerih eno predstavljamo bralcem Viharnika:

*Eno pesem želimo
vsi skupaj zapet
in svete tri kralje
iz srca častit.*

*So dom zapustili,
po svetu so šli,
so Ježša iskali,
so ga v jasliah našli.*

*Ta zvezda trem kraljem
prav lepo sveti,
je nad štalco obstala,
kjer dete leži.*

*Tri kralji poklekvaajo,
tri kralji darovajo,
oj miro in kadilo,
noj čisto zlato.*

(Trikraljevska kolednica iz okolice Radiš)

Eva Smolak je navdušila z igranjem na citre.

Mladinski zborček Brančur je v prvem delu zapel dve pesmi o zimi priredbo skupine ABBA ter eno priredbo Ota Pestnerja. Gospo Lilijano Rojko sem po koncertu intervjuvala in ugotovila, da sva nekdanj službovali pod isto streho, da se torej ljubiteljsko ukvarja s petjem in glasbo, da vodi še otroški zborček, vse to v Dobji vasi, iz česar sklepam, da je v tem okolju doma in da njene pevke (in en pevec) povsod navdušujejo.

Dogajanje je pristrčno zaokrožila citrarca Eva Smolak in tako smo prišli do kraja. Večer je finančno podprla Občina Mežica, zahvala pa gre tudi Osnovni šoli Mežica in podjetju Elstik. Navzoči pa ne bomo pozabili tudi okusne pice. Njam njam! Hvala!

Vsi nastopajoči

Nočni slalom v Črni

Majda Ravnikar

Na vrhu vlečnice odrinem sidro in zadržam v strmino. Odločim se za malo »štamfanja« in drsenja ob prečenju hriba proti strmejšima smučiščema.

Smučina je ravno prav zasnežena in čisto malo poledenela. Kot bi mignil, se zapeljem tistih nekaj deset metrov do vzpetine nad Kogelnikovo kmetijo. Tam se vedno rada malo ustavim in razgledam naokoli.

Spomini mi odplavajo v preteklost, ko smo se v mladostni korajži in tekmovalnosti s te vzpetine običajno spuščali v nizki preži smuka. Čez večji kucelj, preval v vznožju, je obvezno sledil skok in potem smo se skušali pripeljati čim višje na nasprotni hribeček. Zdaj, ko sem že »zrelejša«, se po tej vzpetini ne spuščam več v smukaški drži, ampak jo vselej prevozim z vijuganjem. V vznožju tega hriba včasih s smučarskimi prijatelji najprej zavijemo h Kogelnikovi kmetiji, ki je v neposredni bližini. Tam znajo prijazno postreči s kako pijačo, s hladnim ali z zakuhanim domačim moštom. Enkrat mi je ob klepetu in v prijetni družbi znancev zakuhan mošt kar preveč zadišal, pa sem imela kasneje težave pri obvladovanju strmine. Ja, alkohol noge kaj hitro naredi telečje mehke in že najmanjša količina je lahko za smučarja prevelika, tisti pa, ki se tolaži, da je koroški mošt le jabolčni sok, se moti!

Zapeljem po levi strmini, proti Kristlovi veleslalomski progi, ki je že vrsto let uvrščena med FIS proge. Zadnji hip si premislim in zavijem raje v desno, na krasno, sončno strmino nad kapelico. Ta je ob dobro zasneženih pogojih vselej veljala za eno najlepših slalomskih prog Črne. Odkar terene tudi umetno zasnežujejo, je sezona smučanja po njej še daljša.

In spomin mi uide k nočnim slalomskim tekmam, ki so jih v Črni že od leta 1952 naprej prirejali na tem delu smučišča. Te tekme so bile res nekaj prav posebnega in menda je bila Črna eden redkih krajev, kjer se je dogajalo kaj takega. Najbrž so bile te tekme prav zato že skoraj na samem začetku uvrščene v kategorijo meddruštvenih tekmovanj in so se jih udeleževali smučarski tekmovalci iz vseh krajev nekdanje Jugoslavije in tudi nekateri zamejci, predvsem tekmovalci z Gornje Koroške. Seveda je bil pogled na

FIS proga

progo nočnega slaloma povsem drugačen od tistega, ki se ponuja ob pogledu na terene, kjer je za smučarje organizirana nočna smuka ob močni električni razsvetljavi, s katero se dandanes ponša tudi črnjanska dolinska proga.

Kot rečeno, je bila tekma črnjanskega nočnega slaloma vedno speljana po tisti lepi strmini nad kapelico. Ob vsakem količku za slalomska vratca seveda so bili tedaj količki leseni in togi je bil zapičen še en, nekoliko nižji količek, na katerega je bila pritrjena manjša posoda. Uporabljali so prazne lončke konzerv, ki so jih napolnili z žaganjem, zalitim z nafto. Na začetku tekme so vsebino teh lončkov ob količkih prižgali in takrat je ves hrib zažarel v soju migetajoče, žive svetlobe, ki je izrisovala vijuge slalomske proge. Med vožnjo so smučarji zadevali ob količke in takrat se je ta živi ogenj čarobno iskril naokoli. Vse skupaj je bilo videti zelo romantično, skoraj pravljичno neresnično in je hkrati vzbujalo občutek nevarnosti. In nekaj slednjega je pri tem tudi zares obstajalo.

Tudi sama sem tekmovala na enem izmed nočnih slalomov v Črni. Bilo je leta 1964 in žal je bila to ena izmed zadnjih tekem moje kratke smučarske tekmovalne kariere in mi je najbrž prav zato še bolj ostala v spominu.

Na vrhu hriba ob startnem mestu sem tedaj bila edina ženska med tekmovalci. Z vrha slalomske proge je bil pogled v črno globino, ki je z migetajočimi lučkami vratc vabila med svoje vijuge, hkrati očarljiv in malo grozljiv, strah vzbujajoč. Ob čakanju na znak za start me je začelo neprijetno stiskati pri srcu. Vse naokoli je bil svet pogreznjen v zloveščo temo, ki se je daleč spodaj končevala z medlimi lučmi hiš Črne. Stojec na smučeh in uprta na smučarske palice sem se počutila kot nebogljen miška, ki čepi na koncu svetlikajočega se dolgega zmajevega repa in ne ve, ali je zmaj njen zaveznik in se mu naj še bolj približa ali naj raje pobegne drugam. Pred očmi se mi je sredi teme izrisovala vijugasta sled migetajočih lučk proge, vidna le nekako do sredine strmine

in potem sem zaznavala le še temno globino. Ta vijugast rep me je vabil in se mi hkrati posmehoval. Vabil me je v globino, ki sem jo poznala le podnevi, in me izzival s svojo svetlikajočo igrivostjo. In v meni se je prebujal svareč notranji glas, ki me je opozarjal na nevarnost. Pomislila sem, da morda ne bom zmogla pravilno izpeljati vseh vratc te strmine in me bo zaneslo, bom padla, zdrsela navzdol ter s seboj pometla količke z gorečo vsebino, ki se bo potem neusmiljeno posula po meni. Hkrati me je prevevalo vse več adrenalina, ki je podžigal željo za novim doživetjem. Vse bolj me je gnalo v bleščečo ognjeno sled slalomske proge, po kakršni še nikdar prej nisem peljala. In hotela sem opraviti ta preizkus, občutiti nočno vožnjo med lučkami! In sem jo! Nočni slalom je bil zares nekaj prav posebnega. Bil je lepo doživetje za vse, tako za tekmovalce kot za gledalce ob vznožju proge.

V Črni res že dolgo ne živim več, vendar se tja pogosto vračam in ne spomnim se, da bi kdajkoli slišala, da se je na kateri izmed tekem nočnega slaloma kakšen tekmovalec kdajkoli nevarno poškodoval ob tistih žarečih, očarljivih živih lučkah. Vendar takih tekem ne prirejajo več že kdo ve koliko let. So pač postale le še delček smučarske čarobne preteklosti.

Menim, da sta opisana trema in strah, ki me je na startu grabil in hkrati izzival, sestavni del tekmovalnega procesa, ki velja za vse tekmovalke in tekmovalce ne glede na športno panogo. Prepričana sem, da morajo vsi, ki resno tekmujejo, na startu vedno znova premagovati tremo, stres, nekakšne notranje boje, ki bolijo in hkrati dajejo moč in voljo za nove in nove podvige in preizkuse samega sebe. Tekmovalci se med seboj morda niti ne razlikujejo toliko po izurjenosti na nekem področju in telesni kondiciji, kot po svoji notranji trdnosti, psihični sposobnosti premagovanja tekmovalnih obremenitev.

Od doma čez breg, kjer je bila nekoč ciljna strmina, se podam kar peš do spodnje postaje vlečnice v Črni.

Dolinska proga smučišča Črna

Živi spomini na vojno

Po pripovedi **Marije Kavnik** leta 2008 zapisala **Mihaela Lenart**

Bilo mi je komaj 8 let, ko sem doživljala grozote Hitlerjeve vojne. Doma sem bila pri spodnjem Kuneju v Spodnjem Razborju. V bližini našega doma je bil bunker, v katerem je bilo skritih nekaj partizanov in za katere so skrbeli naši starši. Nekega dne je prišla v hišo tuja ženska. Bila je partizanka. Postregli so ji s hrano. Morda nas je že dalj čas opazovala. Ujeli so jo Nemci in da je niso mučili in ubili, je morala vohuniti zanje. Tako je nas in še veliko drugih, kakor tudi sosede Rdečnike, izdala Nemcem.

Avgusta leta 1943 je četa Nemcev obkolila našo hišo. Vsi smo bili v kuhinji. Pričeli so zasliševati očeta in mamo, kje so partizani. Ker nista hotela povedati, so očetu vklenili roke in ga pričeli pretepati, da je brizgala kri po zidu in po tleh. Otroci smo ga hoteli braniti, zato so topli še nas. Zaprli so nas v spalnico, očeta v drugo sobo, mamo pa so preteпали v kuhinji in jo polivali z mrzlo vodo. Zjutraj sta morala naložiti poln nahrbtnik žganja in masti. Vse to je moral oče nesti v Slovenj Gradec. Morda jih je le bilo sram, da so ga tako grdo zdelali in da ga ne bi kdo od domačinov prepoznal, so mu čez obraz privezali robec. Njega, mamo in starejšega 14-letnega brata so odpeljali v mariborske zapore. Tudi še mnoge druge. Nas tri otroke so zaklenili v hišo in povedali, da je ključ zunaj v vratih. Sestri Trezi je bilo 11 let, meni 8 in bratu Francetu 6. Vsi prestrašeni in objokani smo nekaj časa gledali drug drugega. Potem pa smo poskakali skozi okno. Spraševali smo se, kaj bo sedaj z nami. Kam bomo šli? Tudi lačna živina je mukala v hlevu. Šli smo k sosеду in povedali, kaj se nam je zgodilo. Zaradi strahu pred Nemci si nihče ni upal priti k nam. Sosedova mama nam je naročila, naj gremo domov in nakrmimo živino in prašiče. Pred tem so nam dali tudi nekaj za jesti. Ko smo nakrmili živali, smo zvečer šli k njim spat. Tako se je dogajalo celo zimo. Podnevi smo večino časa prebili v hlevu pri živini, ker tam je bilo bolj toplo. Soseđna nas je posvarila, da naj ne kurimo v štedilniku, da se ne bi kaj vžgalo, kuhati pa tako nismo imeli kaj. Kar niso pobrali Nemci, so odnesli partizani, kateri so vse pogosteje prihajali k nam. Neko noč so v naš hlev partizani prinesli ranjence, jih pustili in odšli. Čez dan ni bilo nikogar, da bi jim prinesel vsaj vodo.

Klicali so, kako so žejni, mi pa smo se jih bali. Počasi sva se jim s sestro približali in jim dali vode, mleka in suhih hrušk. Vse pogosteje pa so tudi čez dan prihajali partizani in tako smo se jih malo navadili.

Ko je po osmih mesecih končno prišla domov mama, je sprva sploh nismo prepoznali, tako je bila spremenjena. Od joka je bila čisto kriva in živčno uničena. Vsa se je tresla od prestanega trpljenja in strahu. Povedala je, da pride domov tudi oče. Rekel ji je v Mariboru v zaporu, če bi mu bila smrt namenjena, bi ga gotovo že ubili. Nemci so mami zapovedali, da če bo dala hrano le enemu partizanu, ne bo več videla belega dne. Že drugi dan po vrnitvi je opazila, da proti naši hiši gre četa partizanov. Na ves glas je pričela jokati in vpiti, naj zaklenemo vrata, da jih ne vidi, toliko strahu je bilo v njej. Po nekaj dneh je iz zapora v Mariboru prišel tudi brat Ivan. Nastopila je že pomlad in na polju se je pričelo delo. Posejati so nam pomagali dobri sosedi.

Nekega dne sta se v hiši pojavila dva možka in se predstavljala za partizana, prosila za kruh in spraševala, če vemo, kje so partizani, da bi se jim rada pridružila. Brat ju je hitro prepoznal, vedel je, da sta Nemca iz Maribora, in da nas le skušata. Nama s sestro je potihoma rekel, naj stečeva k sosеду, ker smo vedeli, da so tam partizani. Pa so ravno malo prej odšli naprej. Stekli sva za njimi, a preden so prišli do nas, sta Nemca že odšla, drugače bi ju partizani ujeli in rešili druge ljudi pred njima.

Ko smo nekega dne otroci pasli živino, je mama naenkrat pričela močno jokati. V strahu, kaj se je spet zgodilo, smo stekli k njej domov. Obiskala nas je dolgoletna prijateljica gospa Gnamoš iz Slovenj Gradca. Povedala je, da je v nekem časopisu videla seznam ustreljenih talcev v Zagorju, med katerimi sta bila tudi naš oče in sosedov Karel.

V naš dom se je spet naselila globoka žalost. Zvedeli smo, da so talce tako postrelili, da so ves dan umirali. Šele zvečer jih je neki kmet z vozom in konjsko vprego odpeljal na pokopališče. 19 talcev, ki so jih pripeljali iz Maribora, so pokopali v skupni grob. Zveza borcev Zagorje jim je pozneje postavila spomenik. Nekatere družine so za svoje pokojne iz Slovenskega poročevalca izvedele šele 1946. leta.

Družine vojnih žrtev se vsako leto ob 1. novembru srečajo in prižgejo svečko v njihov spomin.

Čeprav je od takrat minilo že toliko časa, se vseh teh vojnih let še vedno boleče spominjam. Ob teh spominih mi še vedno stopijo solze v oči. Ta strah in bolečina, ki se usedeta v otroško dušo in srce, se ne pozabita nikoli več. Saj še danes občutim posledice. Zato so me zelo prizadele besede »Kaj pa otroci vedo o vojni?« katere je izrekel star borec s Sel, ko sva se pogovarjala o tem v ambulanti v Slovenj Gradcu.

Šest najbolj skrbnih lastnikov gozdov v koroški regiji

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozdarstva,
 Zavod za gozdove Slovenije,
 Območna enota Slovenj Gradec

Foto: Gorazd Mlinšek

Koroški lastniki gozdov, predvsem pa kmetje, so zelo navezani na gozd, saj jim ta zelena banka predstavlja dolgoročno socialno in materialno varnost. Skrbno in pravočasno negovan gozd je skozi številne rodove reševal kmeta ob morebitnih naravnih in drugih nezgodah in ga bo še naprej. Tega se zavedajo mnogi koroški kmetje, ki ob svoji skrbi za gozd upoštevajo navodila in nasvete gozdarjev, tako kot so jih upoštevali njihovi predniki v času polstoletnega načrtnega gospodarjenja v koroških gozdovih.

Najbolj skrbni si zaslužijo vsaj priznanje, zato gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) vsako leto izberejo najbolj skrbne lastnike gozdov. Izbor poteka najprej v posameznih krajevnih enotah (KE). Iz skupine teh izberejo območnega najbolj skrbnega lastnika gozda. V mesecu decembru iz ZGS povabijo vseh štirinajst območnih lastnikov in lastnic gozda na svečano prireditev z zanimivim kulturnim programom, na kateri prejmejo priznanja za najbolj skrbne lastnike gozdov v posamezni območni enoti v tekočem letu.

Letošnje prireditve se je v gostišču Jezeršek v Zgornjem Brniku pri Cerkljah udeležil tudi župnik Gabrijel Knez, ki zastopa starotrško župnijsko lastnino, v kateri je tudi 300 ha dobro gospodarjenega gozda. V letu 2008 je bil od šestih, v krajevnih enotah izbranih najbolj skrbnih lastnikov gozda, izbran za najbolj skrbnega lastnika v Gozdnogospodarski območni enoti Slovenj Gradec. Širši javnosti smo ga predstavili že v prejšnji številki Viharnika. Pozornost pa si zasluži tudi ostalih pet najbolj skrbnih lastnikov gozda.

Iz Šentilja zavije mimo cerkve asfaltirana lokalna cesta v Malo Mislinjo, kjer so pohorski celki. Kmetije so srednje velike. Med njimi je tudi kmetija Gril, 18 ha veliko posestvo, na katerem gospodarita Stanislav in Angela Hudovernik. 5 ha njiv, travnikov in pašnikov je obdanih z danes dobro negovanim gozdom. V gozdu gospodari in izvaja sečnjo in negovalna dela Stanislav sam. Je marljiv gospodar, saj se dobro zaveda, da je gozd banka, v katero je potrebno hitro vlagati v obliki raznih gojitvenih ukrepov, da v starosti vzgojijo kvaliteten gozd vrednih dreves. Kakšni so

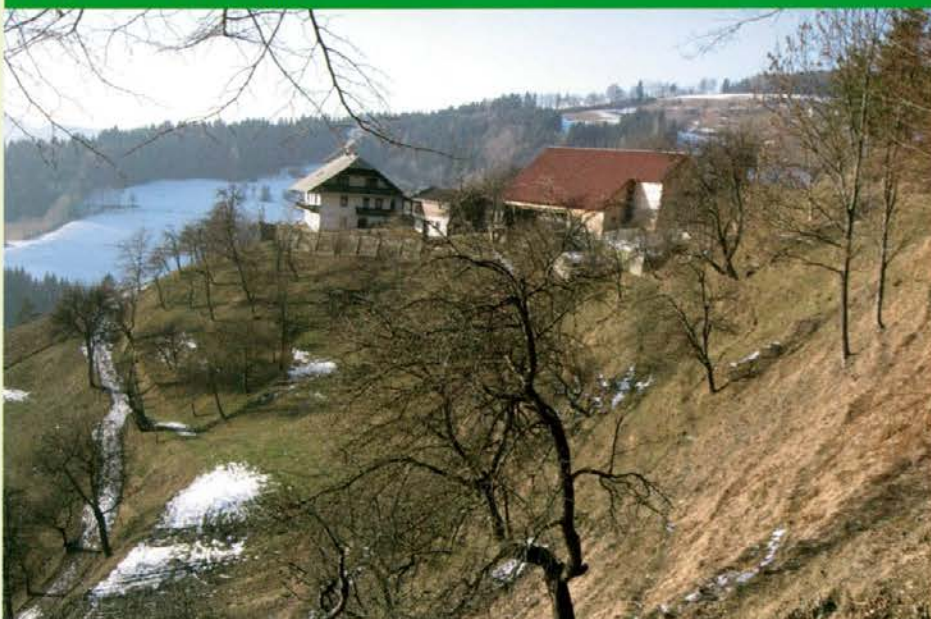

Pavel Gerdej s sinom Pavlom na domačem travniku

Gerdejeva kmetija na Dolgih Brdih (občina Prevalje)

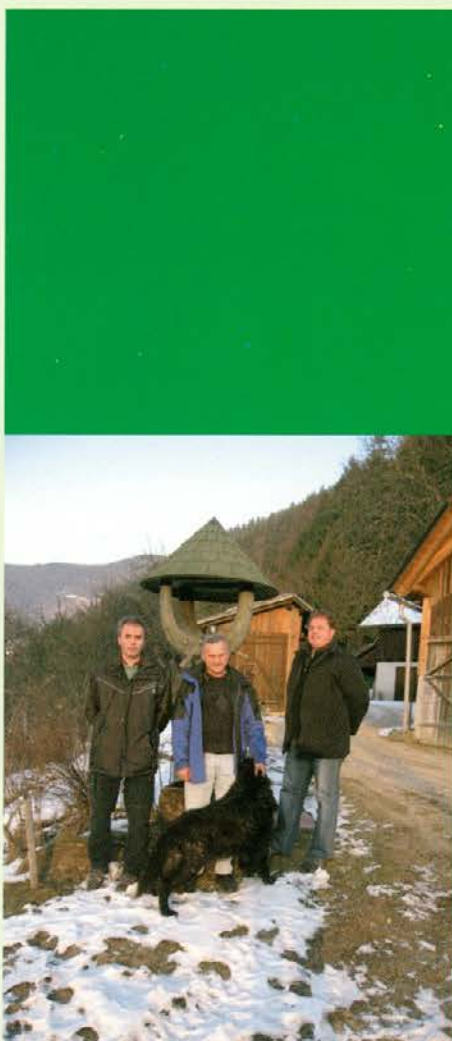
Kmetija Salačnik na Goriškem vrhu

rezultati pravočasne in dobro izvršene nege, je Stane spoznal v domačem gozdu, ki je bil v preteklosti močno izsekán. Prevladovala so v glavnem »štange«, danes pa raste v Grilovemu gozdu že debelo kvalitetno drevje. Leta 1980 sta se Stanislav in Angela iz hiše na Legnu preselila v Stankov dom na pohorske strmine. Takrat je bila celotna kmetija v razsulu. Zgradbe so bile v zelo slabem stanju, travniki v zaraščanju. Potrebno je bilo zgraditi novo hišo in hlev, obnoviti pašnike in travnike.

Na obnovljenem posestvu se radi ustavijo mimoidoči, še posebno planinci. Reden gost je tudi njihov revirni gozdar Jože Ogriz. Starše redno obiskujejo hčere Stanka, Jožica in Dragica, ki so že vse pri kruhu. Pri Grilovih se srečujejo ljubitelji ljudskega plesa in pesmi. Angela in Stanko sta podprla godca domačih viž Stanka Majsterskega, po domače Krenkerja, da so ustanovili folklorno skupino, katero so po godčevi smrti preimenovali v Folklorno skupino Majsterski. V skupini oba Hudovernika plešeta še danes in sta njeni gonilni sili. Gozdarji obema želimo, da bi se še dolgo vrtela pod takti frajtonarice, Stanku pa, da bo nadaljeval s kvalitetnim delom v gozdu in s sodelovanjem z gozdarskimi strokovnjaki. Mislinjski gozdarji javne gozdarske službe so Stanislava Hudovernika izbrali za najbolj skrbnega lastnika gozda v Krajevni enoti Mislinja.

Na strmih pobočjih Goriškega vrha pod samim Košenjakom se razprostira kmetija Salačnik. Salačnikova posest meji z Avstrijo in kmetijo Kališnik, na kateri gospodarita Leopold Lesičnik, leta 2005 izbran območni najbolj skrbni lastnik gozda. Tudi na Salačnikovi kmetiji so lepi gozdni sestoji s hektarsko lesno zalogo čez 400 m³ na hektar. Na 40 hektarjev veliki posesti, v kateri je 29 ha dobro negovanega gozda, gospodarita Mihaela in Janez Plazovnik. Za gozd z veseljem skrbi Janez, katerega rod izhaja iz mislinjskega dela Pohorja. Na Salačnikovo kmetijo se je priženil. Pri delu mu je v veliko podporo žena Julijana, ki se vsak dan vozi na delo v Prevent v Slovenj Gradec. Na pomoč jima priskočita sin Mitja in hči Mateja, študentka na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Zanimivo je prisluhniti bici Julijani, Mihaelini mami, ki se še spominja, kako sta s pokojnim možem Antonom Isakom gospodarila na strmih pobočjih posesti, katero je pred letom 1900 kupil Mihaelin praded. Spominja se še košenic na Košenjaku, za katere so se kmetje celo stepli. Pri Salačnikovih so bili že včasih napredni, saj so imeli svojo tovorno žičnico. Spodnja postaja je bila na avstrijski strani. Les so spravljali po ozkih konjskih vlakih. Danes so te vlake razširjene in obnovljene, zaprt predel gozda pa so odprli z novo vlako. Kmetijo sta Mihaela in Janez prevzela v last leta 2003. Vestno nadaljujeta tradicijo prednikov, ki so znali gospodariti z gozdom, zato sta bila izbrana za najbolj skrbna lastnika gozda v KE Dravograd. Gospodar Janez poudarja, da je to priznanje

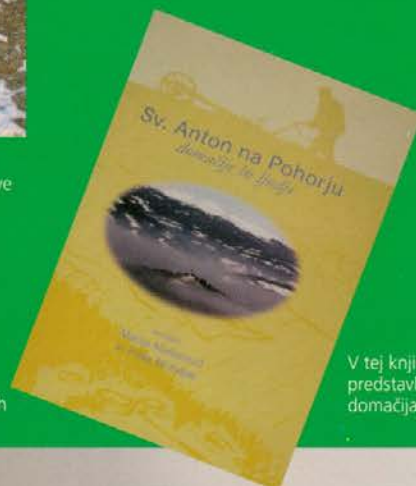

Janez Plazovnik v družbi z Vladom Petričem (levo) in Tomažem Bricmanom (desno) na dvorišču Salačnikove domačije na Goriškem vrhu

Božidar Kovač z ženo Marijo in revirnim gozdarjem Ivanom Skerlovnikom za domačo mizo pri Brunčkovih (Sv. Anton na Pohorju)

Salačnikova bica Julijana z Goriškega vrha nad Dravogradom rada plete

V tej knjigi je predstavljena domačija Brunčkov

Kmetija Brunčko na Sv. Antonu na Pohorju

Pri Grilu v Mali Mislinji na Pohorju

Janez Hudovernik z ženo Angelo in revirnim gozdarjem Jožetom Ogrižom (levo)
- pri Grilu radi postrežejo domače dobrote

rezultat prejšnjih rodov, ki so skrbno gospodarili in ohranili gozd. Z gojitvenimi in varstvenimi deli in negovalnimi sečnjami po navodilih nekdanje revirne gozdarke Suzane Andrejc in zdajšnjega revirnega gozdarja Tomaža Bricmana bo nadaljeval, saj tudi on želi bodočim rodovom ohraniti lep gozd.

V Krajevni enoti Prevalje je bil izbran za najbolj skrbnega lastnika gozda Pavel Gerdej. Je gospodar na kmetiji Gerdej (tudi domače ime) na Dolgih Brdih. S kmetije je lep razgled na Peco in Uršljo goro. Pavel je z ženo Bernardo vzgojil in spravil do kruha sinova Pavla in Andreja. Pavle je poštar, Andrej je zaposlen v železarni. Gerdejeva kmetija je velika 48 ha, gozda je 34 ha. Vir dohodkov na kmetiji je poleg gozda prireja bikov. Lanskoletni prevaljski najbolj skrbni lastnik gozda je imel veselje do dela v gozdu že od mladih nog. Prvo znanje in izkušnje o delu v gozdu mu je vcepil že oče, nekaj znanja je pridobil v kmetijski šoli. Leta 1980 se je izobraževal na tečaju o gozdnem delu v Radljah, kjer se je izučil gojitvenih in sekaških veščin. Izobraževanje so za kmečke »pobe« organizirali gozdarji takratnega združenega podjetja gozdarjev in lesarjev Lesna Slovenj Gradec. V gozdu opravlja vsa dela sam ob pomoči sinov. Pri sečnji takoj izvede popolni sečni red, saj se zaveda, kakšno škodo lahko povzročijo lubadarji. Dobro sodeluje z revirnim gozdarjem Franjem Šternom, ostaja pa zvest Kmetijsko-gozdarski zadrugi, kateri najraje proda les. Zvest ji je bil tudi, ko je kupoval nov traktor. Pavel je dober poznavalec gozdnih živali, saj je že dolgo lovec in član Lovske družine Jamnica. Človek, ki ima rad gozd, je tudi kulturno navdahnjen. Takšen človek je tudi Gerdejev Pavle, ki skrbi za stare običaje. Je vodja mežiških strelcev z možnarji, kateri popestrijo marsikatero prireditev v domačem kraju in izven.

Največje gozdne posesti v Območni enoti Slovenj Gradec so v Zgornji Mežiški dolini. Številni rodovi so preživeli in ohranili zaokroženo posest na strmih pobočjih ob Meži in njenih pritokih zaradi gozda. Mnogi domačini so se zaposlili v gozdarstvu, to pa je tudi danes glavni vir dohodka na mnogih trdnih koroških kmetijah. Med te trdne kmetije spada tudi kmetija Lipold v Koprivni, na kateri danes gospodari najmlajši Lipoldov sin Jože Polanšek. Domačo posest mu je zaupal oče Simon, ki je bil živi leksikon. Gozdarji, pa tudi drugi, smo ga radi obiskali, saj nam je vedno povedal kaj zanimivega. Zanimiva pa je tudi njegova zbirka najrazličnejših fotografij. Veliko stvari je zanimalo Lipoldovega dedija, najraje pa je zahajal v gozd in domači mlin. Morda je prav on pripomogel, da so se vsi trije sinovi Maks, Simon in Jože zaposlili v gozdarstvu. Najdalj je pomagal v domačem gozdu Jože, kateremu je bila zaupana domača posest. Ustvaril si je družino. Pri delu mu trdno stoji ob strani žena Marija, ki uči na Osnovni šoli Franja Goloba na Prevaljah. Je gonilna sila na kmetiji in ostaja zvesta tradiciji.

Pri Lipodu v Koprivni - Foto: Matej Pacek

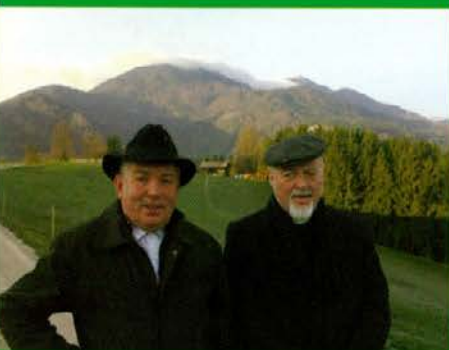
Da so obnovili fasado na veliki stanovanjski hiši v prvotni obliki, je predvsem njena zasluga. Jožek, kot ga kličemo, še danes prisluhne skromni mami Antoniji, ne pozabi pa na nasvete, žal, že od lanskega leta pokojnega očeta Simona. Je pa Jožek ponosen na svoja dva sinova Juša in Miha, katera s pomočjo igre seznanja z deli na kmetiji. Spoznavata tudi zanimivosti gozdarskega dela. Njune pomoči v gozdu bo Jože zelo vesel. V domačem okolju je vesela družjenja z njima tudi Jožetova sestra Julka. Jože izvaja vsa gozdarska dela sam, znanje o gozdarski tehnologiji in gojenju in varstvu gozdov dopolnjuje in obnavlja tudi na tečajih in predavanjih, ki jih organizirajo gozdarji Zavoda za gozdove Krajevne enote Črna, ki so ga lansko leto izbrali za najbolj skrbnega lastnika gozda. K Lipoldu so zahajali mnogi revirni gozdarji, danes pa je njihov revirni gozdar Matej Pacek.

Morda ste prelistali zanimivo knjigo Marije Makarovič in Fride Mravljak z naslovom Sv. Anton na Pohorju – domačije in ljudje. V njej so skozi zgodovino predstavljene samotne kmetije na Sv. Antonu na Pohorju. Zelo zanimiv je zapis o kmetiji Brunčko, iz katerega je razvidno, da je prva omemba te kmetije v 16. stoletju. Brunčkovi predniki so začeli na tej kmetiji gospodariti okrog leta 1785. Danes na 57 ha, velikem posestvu, gozda je 45 ha - gospodari sin Božidar Kovač. Božidar ali Božo je bil v Krajevni enoti Radlje izbran za najbolj skrbnega lastnika gozda v letu 2008. Na kmetiji so poleg njega še žena Marija, sinova Tadej in Matej, ki sta oba študenta, ter Božova mama Marija in brat Jože. Božov oče je pred leti umrl. Bil je pravi mojster v kovaški obrti. Včasih so spravljali les iz pohorskih gozdov s konji, zato mu dela ni zmanjkalo. Leta 1962 so pri Brunčku dobili prvo motorno žago. Prej so podirali in prežagovali drevje z veliko ročno žago amerikanko. Glavni dohodek na kmetiji dajeta mleko in gozd. V hlevu imajo 22 repov. V gozdu delajo sami. Pravi gozdarski mojster je Božo, ki poleg sečnje z veseljem opravlja tudi negovalna dela, katera so na bogatih rastiščih zelo koristna. Z revirnim gozdarjem Ivanom Skerlovnikom sodeluje že 30 let. Marsikaj koristnega se je naučil Božo, ko je pomagal revirnemu gozdarju pri izbiri drevja za posek, upošteva pa tudi navodila gozdnogojitvenega načrta za domači gozd. Opazuje dogajanja v domačem gozdu, še posebno pa divjad; je pa Božidar pri Brunčkovih prekinil lovsko tradicijo.

Vsem šestim lastnikom gozda, ki so bili leta 2008 izbrani za najbolj skrbne lastnike v posameznih krajevnih enotah, čestitamo! Čestitke pa veljajo tudi ostalim koroškim lastnikom gozdov, ki vestno gospodarijo s svojim bogastvom!

Jože Polanšek - gospodar lipodove kmetije v Koprivni - Foto: Matej Pacek

Gospod župnik Gabrijel Lenart (desno) in upravitelj župnijskih gozdov v Blatnici in Kozarnici pod Uršljo goro - Foto: Peter Cesar

Starotrški župnik Gabrijel Knez pred kvalitetno bukvi in gozdnim pooblaščenecem Adolfom Lenartom - Foto: Peter Cesar

Ekološka kmetija Rudolf

Martina Cigler, abs. agr.

Zima je in hribi so vsi beli in nas vabijo, da si nabereimo kondicijo in preženemo gripo. Še čisto v novoletnem stilu sem jo mahnila na sosednji hrib Selovec nad Šentjanžem nad Dravogradom; zopet na Selovec, kjer je v strminah kar nekaj ekoloških kmetij, ena med višje ležečih je kmetija Rudolf.

Kmetija ima kar pestro zgodovino, saj se je na njej rodil že gospodarjev pradedek. Včasih je na tem mestu stala siromašna lesena hiša, danes pa je lepa nova. Pradedek je dobil to kmetijo zapuščeno, z njo so prej upravljali najemniki in bajtlerji. Leta 1954, ko se je gospodarjeva mama Slavka civilno poročila in prevzela kmetijo, pa so posestvo zopet spravili v red. Gospodarjev oče se je ukvarjal s popravilom in z izdelavo kmečkega orodja in čeprav ni bil šolan, je na posestvu imel tudi kovačijo, kjer je opravljal bobnarska in kovaška dela. To je bil poglavitni vir dohodka na posestvu, za živino in gospodinjstvo pa se je brigala gospodarjeva mama Slavka. Oče je bil zelo dejaven tudi sicer in je naredil tudi kakšno streho.

Sejali so vse vrste starih žit od ječmena, rži, pšenice in celo proso, kasneje, l. 1980, pa še koruzo. Pri koruzi, ki so ji sami vzgajali seme, pove gospodarjeva mati, je pomembno, da jo orobiš na obeh koncih, pozoren pa moraš biti, da seme v sredini nima črne pike, takšno seme namreč ne raste. Sejali so tudi peso, korenje in kolerabo in tako so vsa krmo za živino pridelali doma. Gospodarjeva mama se je pred leti, ko še ni bilo toliko farm prašičev, ukvarjala z vzrejo le-teh in dobro so šli v promet, saj marsikdo rad poseže po domače vzrejeni živali, danes pa pravi, da ni več povpraševanja. Doda tudi, da se pozna onesnaževanje, saj so včasih imeli lepe pridelke in svoje seme, na hibridno se pač ne moreš zanesti.

Gospodarjeva mati in oče sta imela tri otroke: najstarejšega sina Andreja, hčerko Marjano in mlajšega sina Franja, ki je današnji gospodar. Franjo se je oženil l. 1987, ko je na kmetijo pripeljal nevesto Ireno, prav tako s kmetije.

Gospodar Franjo je po poklicu elektrotehnik in je po končani šoli delal 3 leta v ravenski železarni, kjer se je tudi izučil. Kasneje je službo pustil in ostal doma na kmetiji kar 12 let, potem ko za kmetijstvo časi niso bili več rožnati, pa se je zaposlil v Tovarni ivernih plošč v

Domačija Rudolf na Selovcu

Otiškem Vrhu, kjer dela kot energetik. Gospodinja Irena ima gospodinjstvo šolo, ki jo je zaključila v Velikovcu v Avstriji in je ostala doma na kmetiji, kjer pridno pomaga v hlevu in skrbi za gospodinjstvo. V zakonu so se jima rodili trije otroci, najstarejši sin Branko ima 20 let in študira akustiko v Oxfordu v Angliji, drugi sin Dušan je 18-letni dijak elektrotehnične šole, najmlajša Veronika pa obiskuje tretji razred devetletke. Z njimi stanuje še gospodarjeva mama Slavka, ki pomaga pri gospodinjstvih opravilih. V ekološko kmetovanje so se vključili l. 2002 in imajo pogodbo do l. 2013. Kmetija je hribovska, leži na nadmorski višini 725 m in ima kar nekaj strmin, ki jih popase govedo, gospodarstvo pa je prirejeno tako, da ročnega dela skoraj več nimajo. Kmetija obsega 19 ha in od tega je 11 ha gozda, letno imajo 45 m³ sečnje. V hlevu imajo tri

prašiče, štiri odrasla goveda in 12 teleti ter kokoši za lastno porabo. Od poljščin sejejo toter riček, katerega seme dajo stiskati na topel način pri Gašperju v Otiškem Vrhu. Lanski pridelek je bil zaradi mokrega poletja zelo slab. Sadijo še krompir in eno vrsto žita, s katerim kolobarijo. V sadovnjaku starodebelnih sort skoraj ni več, imajo nov nasad 40 dreves novejših sort, ki že obilno rodijo. Od starodebelnih jim je ostalo nekaj tepk, lesnača in lesnika, imajo pa še 10 orehovitih dreves, iz katerih plodov delajo okusen orehovec. Na njivi gojijo tudi povrtine na prostem, in sicer čebulo, kolerabo, korenje in korenček ter ostalo sezonsko zelenjavo za lastne potrebe. Za trg in prodajo imajo le totrovo olje, ki gre dobro v promet. Za nasledstvo se ni bati, saj imajo otroci veselje do kmetovanja in bo že kateri izmed njih nadaljeval tradicijo.

Zajamškovi na domačiji Rudolf z leve: babica Slavka, gospodar Franjo, njegova žena Irena, hčerka Veronika, sin Dušan in sin Branko

Adi Smolar

Ida Robnik

Foto: Ida Robnik

Pred bližnjim praznikom kulture pomislimo na definicijo besede kultura in stlačimo v okvirje izraza pesnike, pisatelje, glasbenike, slikarje, igralce, oblikovalce pa še koga. Kar nekaj jih je med njimi, ki jih je narava obdarila z več umetniškimi talenti. Eden takih je tudi naš znanec z odrov, radia in televizije Adi Smolar, Korošec, ki ga srečujemo v domačih trgovinah, na ulicah in drugih javnih prostorih, zadnja leta več v Slovenj Gradcu in Šmartnem, kamor se je s svojo družino preselil z Raven na Koroškem. Večina ga pozna kot enega najboljših slovenskih kantavtorjev, malokdo pa ve, da Adi Smolar piše in objavlja tudi prozo, predvsem za otroke in mladino. Pred nekaj meseci je dopolnil zbirko nagrad in priznanj s prestižno Ježkovo nagrado, ki jo podeljuje RTV Slovenija za izvirne dosežke in opuse v zvrsteh medijske ustvarjalnosti, ki sledi žlahtni tradiciji Ježkovega duha. Seveda pred obiskom preletim besedila njegovih pesmi; kar precej jih poznam, ob tem pa razmišljam, da je pravzaprav vsaka pesem zaključena zgodba iz življenja s poanto vsesplošnih vrednot, kot so ljubezen, sočutje, poštenost, upanje.

Pogovor sva pričela s klišejskim vprašanjem, kako in zakaj je Adi Smolar postal glasbenik.

Izhajam iz glasbene družine iz Vuzenice. Oče je bil trobentač v narodnozabavni skupini Fantje treh dolin. Doma je pela harmonika; tudi jaz sem jo začel igrati pri šestih letih, kasneje sem igral klarinet in zaključil nižjo glasbeno šolo. V obdobju odraščanja sem sodeloval v raznih pevskih

zborih, deset let pa sem igral mali boben v godbi na pihala Pernice, ki jo je oče vodil kot kapelnik.

Pa kitaro, povprašam, zakaj ste v roke vzeli kitaro šele pri devetnajstih letih?

Kot sem že omenil, je oče igral v narodnozabavnem ansamblu, kjer pa je zakon harmonika. Tudi potem sem kar nekaj časa igral kitaro na skrivaj, se učil sam, si izmišljal besedila, ki sem jih spremljal s posebnim načinom ubiranja strun, po katerem sem postal tudi prepoznaven.

Še vedno sva pri uvodnem vprašanju - zakaj glasbenik?

Starši me niso usmerjali v poklic glasbenika; tudi sam sem si začrtal čisto drugo pot. Po končani gimnaziji na Ravnah sem se želel vpisati na likovno akademijo, pa nisem bil sprejet, alternativa pa je bila študij slovenščine in primerjalne književnosti, kamor sem se vpisal leta 1978. Študija nisem zaključil, morda tudi zato ne, ker sem dobil dobro službo v uredništvu revije Ljubljanske banke. V tem času sem že tudi nastopal s svojimi avtorskimi besedili. Potem pa se zgodilo leto 1991, ko sem izgubil službo. Seveda je nastopilo krajše neugodno obdobje, ko nisem vedel, kaj bi. Na nekem obisku na Zavodu za zaposlovanje me je uslužbenka vprašala, kaj še znam delati, pa sem odgovoril, da nastopam kot glasbenik. Zdelo se ji je čisto umestno, da bi se na tak način preživljal. Kmalu za tem sem šel na založbo Helidon s kitaro in tam igral tako dolgo, da me je direktor ogovoril. Posnel sem prvo ploščo in to je bil začetek mojega vzpona na glasbenem področju. V bistvu je bil vzrok v izgubi službe, strah in obup ob tem pa spodbuda, da sem se razvil na drugem področju in uspel.

Osemindvajset let ste že na sceni. V zbirki imate obsežen opus pesmi, svojevrstnih besedil, med njimi je večina dolgih ali zelo dolgih zgodb. Kako si jih sploh zapomnite?

Seveda si jih zapomnim, saj jih izvajam na koncertih. Besedila so taka, ki opisujejo zgodbo ali dogajanje v logičnem zaporedju; verzi spominjajo na govor in se lepo rimajo. Življenje je zelo pestro in taka je tudi vsebina mojih besedil: humorna, resna, žalostna, s poudarkom na pozitivnih vrednotah. Nekako osemdeset je takih, ki jih koncertiram, vseh skupaj pa sem posnel okrog sto petdeset, nekatere, ki jih smatram vsebinsko boljše, sem posnel, da bi se ohranile. Vsaka plošča pa ima eno izmed besedil, ki ne spada ravno v kontekst ostalih, ponavadi je resna, saj je tudi življenje zelo resno. V življenju se lahko iz veliko stvari ponorčuješ, določene

teme pa so resne in take so tudi v nekaterih mojih pesmih. Besedila pišem tudi za druge glasbenike. Posnel sem dva videospota.

So imeli pri vzponu v glasbenem uspehu kaj tudi vzorniki, kateri?

Ne morem reči, da sem imel vzornike, ali pa ... Pravzaprav sem že v mladosti zelo rad poslušal kantavtorje, med prvimi je name naredil poseben vtis Tomaž Domicelj, potem pa Jani Kovačič, Marjan Brecej, tudi Andrej Šifrer. Imamo veliko dobrih kantavtorjev.

Pa lahko preživite s prodajo zgoščenk?

Od prodaje CD-jev ne bi mogel preživeti, s tem največ zaslužijo založbe, meni pa predstavlja nov CD promocijo. Zaslužek pride od nastopov. Letno jih je povprečno sto, med njimi je veliko dobrodelnih po raznih zavodih, bolnišnicah.

Kakšno publiko imate radi?

Najraje nastopam v dvoranah, kjer ljudje sedijo in pojejo z mano. Zadovoljen sem, če po dveh urah želijo še bis. To je zame velik kompliment. Sicer pa imam poseben odnos do mojih poslušalcev. Vedno jih počakam na odru in jih tako sprejemem. Gre za druženje s publiko. Tudi nikoli si ne pripravim programa, kaj bom pel, odločam se kar sproti, vodilo pa so mi poslušalci; ko jih vidim, vem, kaj bom pel.

Ljudje vas nekoliko manj poznajo po proznih besedilih. Pišete predvsem za otroke in mladino?

Morda res; moja prva izdaja je bila zbirka songov Naš svet se pa vrti, leta 1996 je izšla moja kratka otroška proza Pujša in Andrej Migec, v reviji Firbec pa objavljam mladinsko prozo Zgode in prigode Tečka Sitnobe; teh imam na zalogi še kakšnih dvajset. Tudi songov je že toliko, da bi se spodobilo postaviti na svetlo še kakšno zbirko, morda mojih najboljših hitov, otroških zgodbic pa imam tudi še kakšnih štirideset na zalogi.

Za svoje delo, predvsem na glasbenem področju, ste prejeli kar precej priznanj in nagrad ...

Ja, vseh sploh ne morem obesiti na stene, jih imam premalo, sten. Hranim sedem Zlatih petelinov, dva viktorja popularnosti, en gong popularnosti, vse plošče so dosegle srebrno, zlato, tudi diamantno in platinasto izvedbo, kar 18 jih je. Cenim

tudi naslove, kot so Korošec leta, častni občan občine Muta, dvakrat sem bil izbran, štirikrat sem bil med desetimi najpopularnejšimi Slovenci, seveda mi je zelo draga Ježkova nagrada, ki sem jo prejel lansko jesen. Ponosen sem tudi na nagrado, ki so mi jo podelili slovenski pesniki in me opredelili za najboljšega humorističnega kantavtorja. Veseli pa me, da so to nagrade, ki združujejo tako popularnost kot kvaliteto; oboje doseči ni ravno vsakemu dano.

No, ko takole naštevam, tudi sam preštevam svoje uspehe in ocenjujem svoje delo, pa ne, da bi to pomenilo, da sem kakorkoli vzvišen. Ljudje, ki me poznajo, vedo, da cenim vsakega posameznika in vsako delo, zato sem tudi ponosen na besedilo, ki ga velikokrat izvajam: Je treba delat!

Da spregovoriva še malo o drugih vaših zanimanjih, kaj še v življenju počnete poleg tega, kar sva že rekla?

Zelo rad berem, cenim knjige, tudi kupujem jih redno. Sicer ne berem več leposlovja, razen pravljic, bolj besedila, ki izobražujejo in vzgajajo. Rad imam tudi stripe.

Kaj naj še rečem, rad imam živali. Sem tudi član Društva za pravice živali. Nemalo ubogih in zapuščenih sirot sem rešil, jim našel dom ali jih dal v varstvo v zavetišče. Rad imam živali, cenim življenje, spoštujem vsa živa bitja.

Tako sva zaključila, altruistično. Hvala, Adi, z željo, da bi nas še dolgo razveseljeval s svojimi besedili, takšnimi in drugačnimi.

Društvo proti mučenju živali Koroške

Nataša Konečnik Vidmar

Sedež Društva proti mučenju živali Koroške se nahaja v Dobji vasi 21 na Ravnah na Koroškem in deluje že 11 let. Predsednica je Suzana Vodnjov. V društvu sodelujejo številni prostovoljci, ki nesebično pomagajo trpečim živalim. Njihovo delo ni hobi in ni omejeno samo na območje občine, kjer so registrirani, ampak na celotno Koroško. Pomoči potrebnim živalim pomagajo tudi izven meja Koroške, če je to potrebno. Odzovejo se na vsak klic ozaveščenih ljudi, ki jim ni vseeno, kako živijo živali v njihovi okolici.

Osnovna naloga društva ni sprejemanje zapuščenih živali na lastne domove redkih, posameznih članov društva, kot misli večina lokalnih skupnosti in ljudi s Koroške. Že od leta 2001 namreč namesto lokalnih skupnosti z lastno iznajdljivostjo in nadčloveškimi naporu rešujejo večino zapuščenih živali in tako lokalnim skupnostim prihranijo veliko denarja. Mesečno namreč posamezen pes v zavetišču občino stane v povprečju 313 evrov. DPMŽ Koroške ima v svojih pravilih delovanja, ne nazadnje pa je tako zapisano tudi v Zakonu o zaščiti živali, mnogo drugih pomembnih nalog in pristojnosti.

Domena vseh tovrstnih društev je zaščita pred mučenjem vseh živali. Na vse možne načine si prizadevajo reševati problematiko družnih živali, kot so psi in mačke, rejnih živali, ki jih ljudje redijo za prehrano, in ne nazadnje tudi prostoživečih živali, ki so tudi pogosto potrebne pomoči, a ostajajo nikogaršnje (labodi, ježi, ptice, srne ...).

Z vso predanostjo in požrtvovalnim prostovoljnim delom si prizadevajo reševati življenjske pogoje zavrženih, zanemarjenih in izgubljenih živali. Z osebnimi obiski na terenu ozaveščajo imetnike živali o vestnem in humanem odnosu do njih. Razumljivo je, da so vse te njihove dejavnosti povezane s finančnimi izdatki: hrana za zavržene, izgubljene, zanemarjene živali, predvsem pse in mačke, veterinarska oskrba, zdravljenje in zdravila za bolne, poškodovane in šibke živali, sterilizacije in kastracije psov in mačk, da se prepreči nekontrolirano

razmnoževanje, sredstva za odpravljanje zunanjih in notranjih zajedavcev, oprema za pse in mačke (transportni boks, ovratnice, povodci ...), stroški prevozov, za katere uporabljajo lastna vozila, osnovno delovno sredstvo telefon (iskanje informacij, novih ali starih lastnikov, oglasi ...) in stroški administrativnega poslovanja (pošta, pisarniški material ...). Vsa leta so poslovali z minimalnimi sredstvi, ki so komaj zadoščala za osnovne potrebe.

Ni dvoma, da sta pri preprečevanju mučenja živali in za odgovoren odnos do njih vzgoja in izobraževanje ključnega pomena, zato je prvenstveni cilj društva tudi delovanje na področju izobraževanja ter ozaveščanja ljudi za dobrobit živali. Neizpodbitno dejstvo je namreč, da je delo aktivistov na terenu ob konkretnem reševanju zavrženih živali (mačk, psov) bolj gašenje požara kot pa neko sistemsko in sistematsko reševanje te pereče problematike. Zato se bodo še naprej posluževali vseh oblik izobraževanja za dvig kulturne ravni humanega odnosa do živali: predavanja na šolah vseh stopenj, seminarji, obiski v azilih, okrogle mize, natečaji, zavzemanje za spreminjanje odnosa odraslih ljudi do živali (predavanja po krajevnih in vaških skupnostih), vzpostavljanje in vzdrževanje stikov s strokovnimi službami s tega področja,

»Domovanje« psičke v Črni na Koroškem

Psička z mladiči, najdena na zapuščeni firmi v Dravogradu

izdajanje in širjenje literature s področja dobrobiti živali, organizacija predavanj, seminarjev, delavnic, razstav, tiskovnih konferenc, ter drugih oblik množičnega ozaveščanja s področja dobrobiti živali in udeleževanje na mednarodnih prireditvah, kongresih, delavnicah in seminarjih.

Tudi vstop Slovenije v Evropsko unijo pogojuje prilagajanje naše zakonodaje na področju dobrobiti živali (Animal Welfare) evropski ter neposredno uvedbo tovrstne edukacije v šolske programe.

Društvo proti mučenju živali Koroške se pri svojem delu srečuje s finančnimi težavami. Določena sredstva se trudijo pridobiti z iskanjem donatorjev in članarini članov društva. Vsako leto naslovijo prošnje za financiranje tudi na koroške občine, vendar pa prispevajo le nekatere, ene se na njihove prošnje sploh ne odzovejo. Zakon o zaščiti živali občinam namreč nalaga, da zagotovijo dejavnost zavetišča za zapuščene živali kot javno službo. Na vsakih 800 registriranih psov v občini mora biti v zavetišču zagotovljeno eno mesto. Na Koroškem se pa še tega ne ve, koliko je registriranih psov, da o neregistriranih sploh ne govorimo. Dokler ne bo ustreznega nadzora nad imetniki družnih živali in dokler ne bo primernih sankcij za kršitelje, lahko zaradi neodgovornosti posameznih ljudi, ki jih ni malo, pričakujemo vedno nove in nove zapuščene živali.

V društvu prosijo vse lastnike živali, da jim v teh mrzlih dneh nudijo toplo zavetje, dovolj kalorično hrano in toplo vodo. Nekateri lastniki jo takrat, ko se živali naveličajo, oddajo v zavetišče, vendar tudi to ni rešitev, rešitev je v prevzgoji ljudi, da bodo odgovorno skrbeli za domače živali. Za dodatne informacije lahko pokličete Suzano Vodnjov na telefonsko številko 041 607 218.

Nekaj ti manjka ...

Skavtinja Polonca Hartman -
Blebetava papiga

Ste se že kdaj vprašali, kaj vam v življenju manjka? Nekaj ljudi je naletelo na to naše vprašanje kar v Slovenj Gradcu na ulici in povedali so, da jim manjka marsikaj od tistih oprijemljivih, materialnih dobrin, kot so stanovanje, denar, služba ... pa do manj vidnih, a še pomembnejših in bistvenejših stvari, ki nam omogočajo in lepšajo življenje, kot so zdravje, toplina v odnosih, sreča in razumevanje. Na ta naš »primanjkljaj«, ki se ga pogosto niti ne zavedamo, je želela opozoriti poslanica, ki je letos skupaj z Lučjo miru iz Betlehema že osemnajstič prišla v Slovenijo, seveda tudi na Koroško.

Plamen Luči miru iz Betlehema smo v naše kraje prinesli skavti stegov (okrajnih skupin) Koroška 1 in Koroška 2 ter taborniki roda Severni kurir (Slovenj Gradec) in Mrzli studenec (Mislinja). Prejeli smo jo na osrednjih državnih sprejemih, ki sta potekala v Mariboru in Ljubljani. Do slovenskih krajev jo je prinesla delegacija skavtov in tabornikov iz osrednjega sprejema na Dunaju, kamor jo je

neposredno iz votline Jezusovega rojstva v Betlehemu, kjer se je prižgal plamen, prinesel otrok, ki je bil letošnje leto za to še posebej zaslužen.

Koroško je plamen dosegel že v soboto, 13. decembra (ko smo ga prinesli iz Maribora), vendar je moral počakati slab teden, da je zasijal po vsej dolini. V petek, 19., je bil namreč osrednji uradni sprejem plamena na Trgu svobode v Slovenj Gradcu, ki se ga je udeležilo mnogo mladih, predvsem tabornikov in skavtov, pa še kakšen mimoidoči je rad pokukal, kaj se dogaja v gruči razposajenih ljudi, ki nosijo rutko in kroj. Podoben sprejem se je naslednji dan zgodil tudi na Ravnah na Koroškem.

Še isti večer je Luč miru iz Betlehema dosegla naš najvišji vrh, Uršljo goro, ter tako simbolično zasijala nad vso Koroško. V naslednjih dneh pa je prišla še v bolnišnico k bolnikom, v šole, občine (Slovenj Gradec, Mislinja, Črna, Mežica, Prevalje, Ravne na Koroškem in Dravograd) k županom, v koroška

podjetja, Varstveno delovni center Slovenj Gradec, dom starejših v Črnečah in na Prevaljah ter seveda v prav vse koroške župnije, od koder je lahko nato vsak odnesel domov v svojo družino plamen, prižgan v svečkah, ki so izdelane za ta namen.

Luč miru iz Betlehema s sabo prinaša pomembno sporočilo - sporočilo miru. Plamen tako ni namenjen samo kristjanom (ki so sicer začetniki akcije), ampak želi, da bi Luč miru iz Betlehema zasijala v prav vsakem domu ... Luč sama ne more dati miru, je pa lahko svetel opomin, da se moramo za mir truditi sami. Miru nihče ne more privatizirati, ampak se moramo zanj truditi in biti njegovi nosilci prav vsi. Drugi namen akcije pa je dobrotelost. Letos je denar, zbran od razdeljenih sveč (z nalepkami), namenjen Centru društva za avtizem, kjer bodo kupili didaktični material, ki ga uporabljajo pri svojem delu za otroke z avtizmom, ter še v dve drugi človekoljubni organizaciji na Primorskem in v Ljubljani.

Kot smo že omenili, letošnja poslanica Luči miru iz Betlehema s svojim geslom naznanja, da ti nekaj manjka. V času, ko imamo vsega dovolj, prehitro pozabimo na to, kar je bistveno. Na medsebojne odnose, na to, da bi bili pripravljeni prisluhniti najprej samemu sebi in nato ljudem okoli nas.

Zato vam skavti in taborniki želimo, da si v novem letu 2009 pustite ugotoviti, kaj vam manjka ter da ta svoj manjkajoči delček najdete v sebi ter pri svojih domačih in prijateljih.

Trije kralji 2009

Leopold Korat

Ob nekem čudnem nebesnem pojavu (velik krog okoli lune!) smo se letos že štirinajstič zbrali pred našo župnijsko cerkvi sv. Urha v Podgorju. Razdelili smo se v dve skupini in odšli proti Zgornji in proti Spodnji vasi. V obeh skupinah je bilo petnajst članov, enajst otrok in štirje odrasli. Pri vsaki hiši so »kralji« zapeli, pokadili in nad vrata napisali začetnice imen sv. treh kraljev 20 + G + M + B + 09, kar so tudi začetnice latinskega: Christus Mansionem Benedicat v slovenščini: Kristus, blagoslovi to hišo! Od hiše, do hiše, od srca do srca smo prepevali in prosili darove. Letos je geslo trikraljevske akcije, ki jo vodi Misijonsko središče Slovenije »Naše veselje za srečo drugih!« Dobrim ljudem na srce so trkali slovenski misijonarji iz Zambije, Angole, Malavija, Madagaskarja, Senegala in Slonokoščene obale. Vsi projekti, ki bodo narejeni s temi

darovi, bodo namenjeni otrokom. Tako je eno geslo letošnje akcije govorilo »Šolo pomagajmo skupaj zgraditi, revnim otrokom veselje deliti!« Tu in tam smo se ustavili v kakem domu, se pogreli, spili topel čaj, pojedli kakšen keks. Posebno nas je veselilo, da mladi radi sprejmejo »tri kralje«, se z njimi pogovorijo in so navdušeni nad koledovanjem. Ob koncu poti so bili naši »kralji« že malo utrujeni, tako da je bil zaključek hiter. Starši otrok, ki so »kraljevali«, so radi pomagali, jih pripeljali in odpeljali zvečer na domove. Verjetno se je kateremu še v sanjah obnavljal ta »tretji sveti večer«, večer pred praznikom treh kraljev. Otroci so sami povedali, da je bilo najlepše zapeti tam, kjer so razveselili bolnega ali ostarelega človeka. Veseli smo lahko, da imamo po naših krajih in župnijah še otroke, ki imajo čut za bližnjega. Naj končam ta zapis o »kraljevanju« v župniji Podgorje še z eno razlago napisa nad vrati: mir pogum blagoslov. To naj nas spremlja v letu, ki smo ga začeli. Vsega bomo še kako potrebni.

Trije kralji iz Podgorja

Jaslice v podgorški cerkvi

Med učenci druge triade osnovnih šol veliko zanimivih idej

Vodja projekta: **Nataša Lorber**

Projekt »Sem inovativen« je podjetje SUN Gornja Radgona, d. o. o., prijavilo na javno povabilo JAPTI – Javna agencija za podjetništvo in tuje investicije. Projekt se je izvajal med učenci druge triade 12 izbranih osnovnih šol po Sloveniji s Koroške, Notranjske, Gorenjske in iz Pomurja. Pri projektu je sodelovalo več kot 200 učencev.

V soboto, 13. decembra 2008, smo v obliki foruma izvedli predstavitve izbranih inovativnih podjetniških idej v prostorih OŠ Gornja Radgona. Same zaključne prireditve se je udeležilo 149 učencev, njihovi mentorji, nekaj več kot 20 spremljevalcev in ostalih obiskovalcev. Učenci so svoje ideje predstavili po naslednjem vrstnem redu:

Skupina mladih učencev druge triade OŠ na forumu v Gornji Radgoni

ZŠ	OSNOVNA ŠOLA	INOVATIVNA PODJETNIŠKA IDEJA
1.	ANTON TOMAŽ LINHART RADOVLJICA	OČALA PREŽIVETJA
2.	ANTON ŽNIDERŠIČ ILIRSKA BISTRICA	VARČNA DENARNICA
3.	GORNJA RADGONA	PUNČKE IZ CUNJ
4.	DRUGA OSNOVNA ŠOLA SLOVENJ GRADEC	COMPTABLA
5.	APAČE	IZDELAVA POSEBNIH NOVOLETNIH OKRASKOV
6.	DRAGOTIN KETTE ILIRSKA BISTRICA	ZDRAVILNO MILO
7.	PODGORJE PRI SLOVENJ GRADCU	MAGNETEK POMAGAVČEK
8.	GORNJA RADGONA	LETEČI PIŠKOT
9.	ŠMARTNO PRI SLOVENJ GRADCU	IZBOLJŠAVA ŠOLSKE TORBE
10.	TONE ČUFAR JESENICE	STEKLENICA, KI JI NE ZMANJKA VODE
11.	DRUGA OSNOVNA ŠOLA SLOVENJ GRADEC	REBELDE NAKIT
12.	PODGORA KUTEŽEVO	FOTOALBUM IZ RECIKLIRANEGA PAPIRJA
13.	BELTINCI	PREDELAVA RABLJENIH OBLAČIL IN ORGANIZACIJA MODNE REVIE
14.	GORNJA RADGONA	MALE TAČKE
15.	ŠMARTNO PRI SLOVENJ GRADCU	3 ČEVLI V ENEM
16.	JOSIPA VANDOTA KRANJSKA GORA	PULLOVER ZA POLETJE IN ZIMO

Nastop zmagovalne skupine iz OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu

Nastope učencev je ocenjevala posebna strokovna komisija, katere predsednik je bil Janez Horvat, ostali člani pa so bili: Bojana Tancer, Anton Mlakar, Vlado Hrnčič in Anica Golob. Med nastopajočimi je komisija podelila naslednje nagrade:

- za dobro predstavitev: OŠ A. T. Linhart Radovljica »Očala preživetja«
- za aktualnost gospodarskega trenutka: OŠ A. Žnideršič Ilirska Bistrica »Varčna denarnica«
- za inovativnost: Druga OŠ Slovenj Grade »Comptabla«

Komisija pri zaključnem ocenjevanju nastopajočih skupin

Komisija je imela naporno delo in med nastopajočimi učenci je dodelila naslednja mesta:

- 3. mesto: OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu »3 čevlji v enem«
- 2. mesto: OŠ Gornja Radgona »male tačke«
- 1. mesto: OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu »izboljšava šolske torbe«

Vsem skupinam in seveda tudi mentorjem za njihov trud ter nadvse dobre predstavitve velike čestitke z željo, da s projektom nadaljujemo tudi v prihodnje in spodbujamo ustvarjalno delo naših mladih osnovnošolcev.

Zmagovalna skupine
OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu
na forumu 13. 12. 2008

Foto: Gorazd Mlinšek

Pasje poziranje

Milan Hovnik

(27. 4. 1931–25. 12. 2008)

Ni tako dolgo nazaj, ko smo na Hovnikovem dvorišču še lahko srečevali dedija Milana, ki je bil kljub boleznim poln dobre volje in se je od srca nasmejal še rad pogovarjal z nami in tako razkril mnogo pripetljajev iz svojega življenja. Ko pa je pred kratkim odbila ura polnoč in naznanila božič, čas veselja pričakovanja novega življenja in medsebojne povezanosti, čas, ko se nam z darili pod božičnim drevesom uresniči mnogo želja, se je za dedija Milana pričel še zadnji boj za življenje s hudo boleznijo, ki se ji je na koncu moral vdati in je za vedno zaprl svoje utrujene oči.

Tako se je za Hovnikovo družino pričel čas globoke žalosti in bolečine, saj je njihova edina velika želja, želja po njegovem zdravju, ostala neizpolnjena.

Rodil se je 27. aprila 1931 v Starem trgu. Komaj leto dni star deček je skupaj z očetom prišel na Hovnikovo kmetijo na Sele, kjer je zelo zgodaj okusil trdo kmečko delo, ki je tudi kasneje, ko je postal gospodar kmetije, zahtevalo mnogo znoja in žuljavih rok, da je na mizi bilo vedno dovolj kruha. Že kot otrok je moral na lastni koži poleg tegob kmečkenga življenja občutiti tudi strahove vojnih grozot.

Njegova pridnost in vztrajnost pa sta z leti obrodili sadove, ki jih je delil s svojo ženo Terezijo, s katero se je poročil leta 1956, in s tremi otroki, s sinom Milanom ter hčerkama Cvetko in Katarino, ki so dopolnjevali njuno družinsko srečo.

Ko so otroci odrasli in si vsak po svoje začeli ustvarjati družinsko življenje, je Hovnikovo kmetijo prevzel sin Milan s svojo družino, dedi pa je še vedno z veseljem poprijel za vsako delo.

Spominjam se časov, ko sem ga na poti v šolo večkrat zmotila sredi košnje travnatih robov ob cesti ali ko je skrbno čistil obrobje gozda, za katerega se je bal, da ga ne bi obraslo trnje in grmovje. Hovnikovega dedija se spominjamo kot človeka, ki je rad pomagal vsakemu sosedu, bodisi podnevi

ali ponoči ter kadarkoli so bile težave pri živini v hlevu. Ni ga bilo opravila, ki mu ne bi bil kos.

Z vsakim od nas je rad izmenjal par prijaznih besed in te pri tem s svojimi drobnimi šalami znal prijetno spraviti v smeh, kar je dokazovalo njegovo veselo naravo. Veliko smo ga tudi srečavali v cerkvi, na koru, kjer je z moškimi in mešanim zborom iz srca rad prepeval.

Življenje je postajalo vedno srečnejše z vsakim prihodom katerega od njegovih vnukov ali pravnukov. Nenadoma pa je njegovo srečo skalila bolezen, ki je udarila z vso silo in ga priklenila na posteljo. Postal je nemočen in odvisen od svojih najdražjih.

»Toliko je še dela, ki bi ga rad opravil!« je večkrat dejal.

Rad bi se bil sam oblekel, vstal iz postelje in pomagal snahi Bernardi in vnuku Urošu v hlevu, mu morda še enkrat s ponosom razkazal, kod meji njihovo posestvo. Ko bi le mogel, bi vsaj še enkrat rad pospremil svojo najmlajšo vnukinjo Janjo delček poti v šolo in ji delal družbo do prihoda kombija, kar je bila prej njegova vsakodnevna skrb.

Še vedno bi se skupaj z ženo Terezijo podal tja do lovske kočice in nazaj ter z njo kramljali o tistih posebnih dogodkih, ki so ju močno povezovali, kot je bila zlata poroka, katero jima je bilo dano doživeti pred dobrima dvema letoma.

A kaj, ko roka in noge niso hotele ubogati in so ostale negibne. Bolezen ga je iz dneva v dan bolj izčrpavala, čeprav se dedi do zadnjega diha ni čutil utrujenega. Še mnogo časa je želel preživeti s svojo ženo Terezijo, ki mu je bila zvesta spremljevalka v dobrem in slabem; še bi si želel biti dober oče Albertu, Milanu ter Cvetki in Katarini; še bi bil rad skupaj s svojimi vnuki in pravnuki ter se veselil njihovih uspehov.

Naj nam bo vsem v uteho, zlasti njegovim najdražjim, da je dedi Milan še preden se je dokončno poslovil, dočkal tisti dan, ko je njegov sin Milan uspešno prestal operacijo ledvice, ter dan, ko je bila na njegovem dvorišču zopet postavljena nova drvarnica, kar si je tako zelo želel.

Morda so mu pri tem pomagale prošnje, ki jih je zagotovo izrekel pri kapelici na Hovnikovem dvorišču, kamor se je pogosto zatekel, ko so ga noge še ubogale.

»V nebesih sem doma, od tega ne sveta, tam je moj drugi dom, tam večno srečen bom.« Tako se glasijo verzi, ki jih poje z nam neslišnim glasom nekje tam gori pri Bogu, kjer bo zagotovo bogato poplačan za vse dobro.

In ko bi ga lahko še enkrat slišali, bi zagotovo namenil veliko zahvalo vsem

svojim, ki so mu kadarkoli v življenju pomagali, zlasti svoji ženi Tereziji in snahi Bernardi, ki sta se v tem letu nesebično razdajali za njegovo nego in dobro počutje, mu delali družbo v teh dolgih neprespanih nočeh in z vsem srcem pomagali lajšati njegovo breme.

Nevenka Knez

Velika zahvala gre vsem prijateljem in znancem, ki ste dedija Milana pospremili na njegovi zadnji poti in vsem njegovim izrekli besede podpore.

Hvala župniku gospodu Gabrijelu Knezu za opravljen pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govornikom za besede slovesa.

Iskrena hvala zdravnici dr. Darinki Hartman - Krnc ter patronažni sestri gospe Marjani Belovič za njune obiske in izkazano pomoč na domu.

Hvala vsem za cvetje in sveče, ki bodo s svojim plamenom kazale, kako dedi še naprej živi v naših srcih.

Žalujoci: žena Terezija, sinova Albert in Milan z družinami, hčerki Cvetka in Katarina z družinami ter sestra Marija

Čeprav vaju Bog je k sebi vzel,
Spomin na vaju nikoli ne bo zbledel ...

Spomin

16. januarja 2009 mineva pet let, odkar nas je mnogo prerano zapustila draga mama in stara mama **Ivanka Javornik**, 24. avgusta 2008 pa je minilo štiriindvajset let, odkar nas je mnogo prerano zapustil dragi ata in stari ata **Rafael Javornik** iz Razborce 18 pri Mislinji.

Hvala vsem, ki se ju spominjate in obiskujete njun grob.

Sin Ivan, hčerki Zdenka in Janja z družinami.

Marija Šipek

1926–2008

Po težki in hudi bolezni smo se v mrzlih jesenskih dneh lanskega leta poslavljali in za vedno poslovili od Marije Šipek, nekdanje sodelavke gozdarskega obrata Črna. Marija Šipek je vso svojo delovno dobo preživela med črnjanskimi gozdarji.

Rojena leta 1926 je otroška in osnovnošolska leta preživljala najprej v Šentanelu, nato pa v Črni na Koroškem. Po končani osnovni šoli se je izučila za šiviljo, kar ji je v življenju marsikdaj prav prišlo, nemalokrat pa ji je bilo tudi v breme, saj je po vseh opravilih sedala še za šivalni stroj velikokrat tudi ponoči.

V obdobju vojne je kot pogumno in razgledano dekle sodelovala s partizani in srečna dočakala dan zmage. Po osvoboditvi se je polna energije spoprijela z življenjem. Sodelovala je v raznih odborih, nabirala udarniške ure pri urejanju kraja in leta 1947 sodelovala v delovni brigadi pri izgradnji proge Šamac–Sarajevo.

Na Gozdnem gospodarstvu se je zaposlila 1. marca leta 1948 kot pripravnica pomožnega finančnega manipulanta. V podjetju je doživela kar nekaj reorganizacij in zamenjala delovna mesta od materialnega knjigovodje do vodje pisarne, blagovnega knjigovodje, tajnice, v kriznih časih pa je tako kot vsi ostali delala tudi na terenu v gozdu. V času službovanja je vedro in z zanimanjem sprejemala tehnične novosti, kot so naprave za komunikacijo in druge izboljšave na delovnem mestu. Upokojila se je januarja leta 1981.

Več kot dvajset let je lepo živela med svojimi, srečevali smo jo na srečanjih upokojenih koroških gozdarjev. Vedno je bilo prijetno v njeni družbi; že nekoč so ji rekli kar Šipek, ki zdravi kot šipek in take se je homo spominjali.

Katarina Ajtnik

1912–2008

Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman vas išče.
Ni več vašega smehljaja,
le trud in delo vaših pridnih rok
za vedno nam ostaja.

Prve snežinke. Sneg je pobelil našo dolino in njene vrhove. Narava je šla k počitku in k večnemu počitku je odšla tudi naša draga Katarina.

Katarina Ajtnik, rojena Polenik, se je rodila 25. marca davnega leta 1912 mami Mariji in očetu Ivanu na Sv. Vidu pri Vuzenici. Njena letnica rojstva nam veliko pove o njenem trdem življenju. Že kot sedemletno dekle je morala od doma služiti. Te pridne roke so jo ponesle na Dobniško kmetijo pod Kremžarjev vrh, kjer je leta 1940 spoznala svojega življenjskega sopotnika Andreja, leta 1947 pa sta si obljubila zvestobo še pred Bogom. Omožila se je na kmetijo; veliko znoja, solz in bolečine je pustila na teh poljih. Življenje gospodinje je bilo takrat hudo, a vendar je imela za vsakega toplo in pristrčno besedo. Čeprav ji je življenje naložilo težka bremena, ni nikdar klonila. Poprijela je za vsa kmečka dela, ki pa so bila v njeni mladosti vse prej kot lahka. V rani mladosti je občutila obe svetovni vojni, ki sta divjali nad našo dolino. Šla je skozi mnogo recesij in nikdar ni klonila. Življenje na kmetiji pa je imelo tudi svoj čar. Povezovalo je dva človeka, ki sta lahko samo z veliko ljubezni in medsebojnega spoštovanja skupaj krmarila skoraj pol stoletja. Z možem Andrejem sta si ustvarila topel dom in kljub težkim časom je vanj večkrat posijalo sonce. Zaslišal se je otroški smeh in jok. Rodili so se jima štiri sinovi: Jože, Andrej, Ivan in Albert. Še večja sreča je bila, ko so začeli prihajati vnuki in pravnuki, za katere je vedno imela kak dobe nasvet. Kljub temu da je imela svojo družino, je vsem delila dovolj ljubezni, tudi sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem.

Otroci so počasi zapuščali domače ognjišče, le Albert je ostal na kmetiji. Vztrajno je pomagala na poljih in njivah, vse dokler ji je zdravje dopuščalo. Velika praznina v njenem srcu pa je nastala, ko ji je leta 2005 umrl mož Andrej. Leta so prihajala in z njimi tudi bolezen, ki jo je premagovala doma vse do dne, ko je zaprla svoje utrujene oči. Vseskozi so ji ob strani stali v dobrem in slabem njeni domači.

Še naprej bodo šumeli ti pohorski gozdovi pa tudi polja in travniki bodo še naprej dehteli, le njene tople besede in toplih rok več ne bo. Ostali pa bodo sadovi njenega poštenega življenja in spomin na njeno nesebično ljubezen. Bog, v katerega je verovala, je zaprl njeno knjigo življenja.

Človek ni na tem svetu doma,
dom umrljivega telesa je zemlja,
ki je nas vseh mati.

Dom neumrljive duše
pa je v večnosti očetova hiša.
Skozi vrata rojstva pridemo v to
deželo prebivat,
skozi vrata smrti v neznano večnost
počivat.
(A. M. Slomšek)

Za Katarino žalujejo: sinovi Jože, Andrej, Ivan in Albert z družinami, vnuki, pravnuki, ter ostalo sorodstvo, prijatelji, sosedi in znanci

Jožica Jeromel

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše nenadomestljive drage mame, tašče, babice in prababice Katarine Ajtnik, Dobnikove mame iz Trobelj 52 pri Slovenj Gradcu, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti in nam stali ob strani.

Iskrena hvala vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam ob težkih trenutkih podali roko. Posebno bi se radi zahvalili gospodu župniku Petru Leskovarju za obisk na domu in opravljen pogrebni obred. Hvala dr. Ervinu Pečniku za hišni obisk. Hvala pogrebni službi Komunalnega podjetja Slovenj Gradec za pogrebne storitve. Iskrena hvala govornici Jožici Jeromel za prelepe besede slovesa. Hvala g. Maticu Vrčkovniku za zaigrano Tišino. Prav posebna hvala družinam Krevh, Polenik-Pušnik, Lakovšek, Šmon ter Osirnik.

Žalujejo: Sinova Albert in Jože, sin Ivan z družino, sin Andrej z družino, vnuki Tomaž, Sabina in Nataša ter pravnuka Tadej in Lea

Žiga - Izidor Belčič

1936–2009

Le redki, ki so imeli opravka s kmetijstvom v Mežiški dolini, ga niso poznali. Le redki so vedeli za njegovo krstno ime Izidor, vsi pa so ga poznali po imenu Žiga.

Žiga se je rodil 1. 7. 1936 v kraju Cvetlin v hrvaškem Zagorju (občina Trakoščan), le lučaj čez današnjo državno mejo pri Zg. Leskovcu. Ker je bilo na širšem območju tako Zagorja kot Haloz v tistem času (pa tudi še danes) težko najti zaposlitev, Žiga pa si je doma na skromni domačiji ustvaril družino, se je podal s trebuhom za kruhom po svetu. Najprej se je ustavil v Mariboru, kjer se je pri gradbenem podjetju Stavbar priučil za zidarja. Pot ga je kasneje vodila vedno bolj proti Koroški, kjer se je nazadnje zaposlil v gradbenem podjetju Stavbenik na Prevaljah.

V delovnem razmerju na gradbenih podjetjih se je Žiga počutil opeharjenega, saj je delal za dva, plače pa so bile za vse enake. Ker je opazil, da je na terenu velika potreba po zidarjih, se je odločil, da bo šel na svoje, saj je imel doma veliko družino, za katero je potreboval tudi več denarja. Tako je začel delati vse, kar je dišalo po zidarstvu. Nimam podatka, kje se je naučil graditi hleve, vendar ga je to dejstvo naredilo znanega v celi Mežiški dolini in širše. Žiga je za tiste, ki so se odločili graditi na kmetiji, predstavljal idealno rešitev, saj je delal od jutra do večera, bil je nezahteven glede hrane (rad je imel zelenjavo), pri delu je bilo pomembno samo to, da so bili pomagači sposobni. Nimam podatka, koliko hlevov je zgradil na Koroškem, vsi pa so zgrajeni tako, kot je treba. Ker se časi spreminjajo, se spreminja tudi tehnologija gradnje hlevov. Tako je tudi hleve, ki jih je gradil Žiga, potrebno adaptirati. Vendar je popravilo takšnih hlevov dosti enostavnejše, saj ni potrebno razdirati kanalov. Kar je naredil Žiga, deluje brezhibno, da ne omenjamo kvalitete gradnje.

Žiga je bil poseben človek. Ne samo da so vsi poznali njega, tudi on je poznal celo

dolino, zelo dobro pa je znal oceniti ljudi. Rad se je odkrito pošalil na račun katerega od nas, tako da mu je včasih kdo, ki ni razumel njegovega humorja, zameril. Vendar Žiga ni bil do nikogar hudoben. Tako homo poleg njegovega dela pogrešali tudi njegov smisel za humor, zdravilno moč njegovih zelišč ...

Zaradi nizke pokojnine, ki jo je prejemal po upokojitvi, je bil Žiga prisiljen poiskati si dodatni zaslužek. Tudi zemlja, ki jo je nakupil iz svojih prihrankov iz dela na Koroškem, mu ni omogočala dostojnega življenja. Vendar mislim, da ni bila le želja po dodatnem zaslužku tista, ki ga je zopet gnala na Koroško. Tu se je počutil kot doma, povsod je bil dobrodošel, še vedno je znal delati, še vedno je našel mesta, v katera je veroval ...

Žiga je vzgojil osem otrok, pet sinov in tri hčerke. Vsi so pošteni, delovni in preskrbljeni. Čeprav je večina razkropljena po Sloveniji, Avstriji in Nemčiji, so si v domačem kraju skupaj zgradili novo hišo, v kateri se srečujejo skoraj vsak konec tedna. Vsakemu, ki se bo peljal skozi Zagorje in ki je poznal Žigo, priporočam, da se zapelje skozi Cvetlin in poišče grob, kjer počiva. Večni mir je našel v bližini svojih najdražjih pa tudi v bližini kapelice Matere božje, za katero je skrbel, kadar je bil doma; tam je vedno gorela sveča.

Ludvik Tasič

1922–2008

Spomin

11. januarja 2009 je minilo leto dni, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedi Ludvik Tasič s Kozjaka.

Vsem, ki stojite ob njegovem grobu in mu prižigate sveče, iskrena hvala.

Žalujoci: žena Angela, sin Stanko, hčerke Jožica, Milka, Majda, Helena in Ida z družinami

Štefka Škrubej

(21. 12. 1924–26. 1. 2007)

Kadar enkrat v hladni zemlji
bo minula moja noč,
spet bo k novemu življenju
me zbudila božja moč.
Naj se revno truplo vseje
vera mi spričuje to,
vekomaj ne bo trohnelo,
Jezus ga obudil bo.

A. M. Slomšek

Dne 26. 1. 2009 mineva drugo leto, odkar nas je zapustila draga mama, babica in prababica Štefka Škrubej, roj. Šrbec, doma iz Šmartna pri Slovenj Gradcu.

Vedno boš ostala v naših srcih, cenjena po svoji dobroti, ki si jo izkazovala in podeljevala vsem okoli sebe. Spominjamo se te pri molitvah in svečke na tvojem grobu, ki nikoli ne ugasnejo, so dokaz, kako smo te imeli in te imamo radi.

Hčerka Danica, sin Zlatko, vse ostalo sorodstvo in vsi, ki so te imeli radi

Hvala vsem, ki se je spominjate, stojite pri njenem grobu, ji prižigate svečke in prinašate cvetje.

Zlatko Škrubej

Angara

Prvič sem jo srečal,
ko je hodila po cesti in govorila:
»Meni je ime Angara.«
Nikoli ni ugotovila, kaj je.
Večno je jokala.
Naplavljala je mlada moška trupla.

Srečal sem jo drugič in vprašal:
»Hej, kje pa je tvoje Bajkalsko jezero?«
Videl sem bežen nasmeh.

Hodila je po cesti in govorila:
»Meni je ime Angara in moje
srce je Bajkalsko jezero.«

Kasneje sem utonil.

Marko Krejan

Konjenik

Konjenik v težki opravi
prežene sončno toploto.
Groteskna figura konja
z električnim repom zbrise svetlobo.
Ostanemo sami, principi noči,
nosilci nebes in pekla v krvi.
Ne vidimo noči,
vidimo barve in drugačne čudne stvari.
Razkropimo se v krogu mesta,
nekateri s strahom, drugi s potrebo.
Strašljiva ugotovitev, da oživlja dan,
združi vse osebe vame.
Ostanem sam z zarjo.
Ostanem sam z motnimi očmi.
In že prihaja konjenik s soncem,
da me prežene in razseka
z žarečim mečem.

Marko Krejan

Humor

Zlatko Škrubej

Zaupanje

Milan v zadregi vpraša Borisa: Ali ti lahko zaupam skrivnost?

- Seveda, molčal bom kot grob.
- Nujno potrebujem 500 evrov.
- Ne skrbi. Kot da mi nisi povedal ...

Ogenj

Moški stopi v psihiatrovo ordinacijo in si v uho natlači tobak. Psihiater reče: Vi me očitno res potrebujete.

- Seveda. Imate mogoče ogenj?

Zares čudno

Srečata se znanki, pa se ena hitro pohvali: Veste, moj sin je star komaj tri mesece, pa že sedi.

- Res? Kaj pa je ušpičil?

Pomota

Pijani Ivo kliče na policijsko postajo in prijavi, da so mu ukradli iz avta volan. Čez nekaj minut ponovno kliče: Rad bi preklical prijavo. Po pomoti sem se usedel na zadnji sedež.

Zasliševanje

Žena zjutraj jezno vpraša moža: Kdaj si pa prišel včeraj iz gostilne domov?

- Okoli enajstih zvečer je moralo biti.
- Lažeš! Ob polnoči sem šla na stranišče, pa te še ni bilo!
- Ampak, draga moja, od kdaj pa jaz spim na stranišču?

V dvojini

Učiteljica pri slovenščini vpraša Klemena: Klemen, kakšna je oblika samostalnika otrok v dvojini?

- Otrok?
- Da.
- Ja ... dvojčka.

Nekaj pa le

Mama se huduje nad polnoletnim sinom:

V svojem življenju mi do sedaj še nisi nič naredil!

- To pa ne bo držalo! Nekaj sem ti pa.
- Res? Le kaj?
- Sive lase ...

Nesreča

Oče jezno vpraša Klemena: Klemen, ali si ti razbil šipo na oknu?

- Ja, ati. Vendar ponesreči.
- Kaj pa se je zgodilo?
- Čistil sem fračo, pa se je sama sprožila.

Dobra novica

Žena je prišla domov in rekla možu: Danes imam zate dve novici, dobro in slabo. Katero hočeš najprej slišati?

- Dobro.
- Air bag v tvojem avtu dobro deluje ...

Poklic

Policist pride v blok, v katerem sta se stepala dva moška in začne enega od njiju zasliševati: Kako se pišete?

- Sadiku.
- Ime?
- Sadik.
- Kaj ste po poklicu?
- Pa nisam vas jas poklicu, sused je poklicu.

Recesija

Prijatelja se pogovarjata, pa reče eden: Recesija je hujša od ločitve.

- Zakaj?
- Ob pol premoženja si, pa še žena ti ostane.

Leto, ki pride, ko staro odide, naj vam prinese darila bogata, zdravja, uspehov in slavlja ...

Alja Zorman

Foto: Drago Pogorevc in Alja Zorman

S takšnimi in podobnimi mislimi smo delavci GG Slovenj Gradec, GG Inpo, Štajerles in Smreka Gornji Grad v Radljah ob Dravi proslavili uspešen zaključek leta 2008. Takšen družaben dogodek za naše podjetje predstavlja možnost, da se s sodelavci srečamo v bolj sproščenem ozračju, da poklepemo o neslužbenih zadevah in skupaj nazdravimo, zato je tudi letošnja zaključna zabava dobro uspešla.

Po uvodnem pozdravu direktorjev smo se v radeljskem kulturnem domu do solz nasmejali ob ogledu komedije Grob, rezerviran za Pepa v izvedbi KD Šmiklavž. Po predstavi smo si potešili žejo in napolnili želodčke v bližnjem radeljskem hotelu, kjer se je zabava ob dobri glasbi fantov iz skupine Happy Band odvijala še pozno v noč. Okrog polnoči smo zaposleni lahko občudovali službene kolege v »Pokaži kaj znaš«, ki so s takšnimi in drugačnimi glasbenimi točkami popestrili dogajanje na odru. Ker se vse lepo enkrat konča, nam je tudi noč hitro minila. Da je zabave res konec, smo dojeli, ko smo še ogreti od plesa v hladu decembrske noči čakali voznico avtobusa, ki nas je nejeverne Tomaže (češ, to ji ne bo uspelo) varno prepeljala domov.

Tone Strgar, Silvo Pritrznik, Leopold Mori in Bruno Zagode so seznanili prisotne s poslovanjem družb v letu 2008 in s smernicami za leto 2009

V karakoh je med drugimi nastopil tudi Bruno Zagode, direktor Smreke Gornji Grad

Zaposleni v GG Slovenj Gradec, d. d., GG Inpo, Smreka Gornji grad in trgovina Ptuj so z zanimanjem prisluhnili

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 43 332

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:

Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:

Ida Robnik

Uredniški odbor:

Ida Robnik, Brane Širnik, Gorazd Mlinšek,
Jože Potočnik, Marta Krejan, Franc Jurač

Lektorica:

Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:

Marta Krejan

Oblikovanje in grafična priprava:

Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:

ZIP center, d.o.o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Foto: Gorazd Minšek

Ker vaš avto ni igrača

Do 15 odstotkov dodatnega popusta!

BODI EKO, PLAČAJ MANJ!

www.ZavarovalnicaMaribor.si
080 19 20